

JAV Kongrese daugėja simpatijų Lietuvai

Vilnius, vasario 12 d. (BNS) — Šią savaitę iš JAV grįžęs Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Metys Laurinkus sakė, kad JAV senatorius Dick Durbin pareiškė neatsisakęs ryšio visais būdais remti Lietuvos integracijos į NATO siekius. „Jis pabrėžė, kad nori visas detales sužinoti iš pirmų lūpų Lietuvoje dar iki svarbių NATO sprendimų šią vasarą“, sakė M. Laurinkus spaudos konferencijoje trečiadienį.

Šį pirmadienį jis grįžo iš JAV, kur drauge su Seimo nariu Algirdu Patacku dalyvavo tradiciniuose „Maldos pusryčiuose“, kur susitiko šimtai parlamentarų ir kitų pareigūnų iš viso pasaulio. Pusryčiuose taip pat dalyvavo JAV prezidentas Bill Clinton bei viceprezidentas Al Gore.

M. Laurinkus priėjo išvados, kad Lietuva iki šiol nepakankamai išnaudoja neformalaus politikų bendravimo galimybes. „Pusryčiaudamas aš po kelias

valandas kalbėjau su JAV politikais, aiškinau jiems Lietuvos poziciją, ir jie sužinojo kur kas daugiau, nei oficialiais kanalais“, sakė Seimo komiteto pirmininkas.

Jis sakė parsivežęs idėją pakviesti vadinamųjų kultūrinių vizitų JAV Kongreso atstovų delegacijas. „Tokios viešnagės surengti paprasčiau, nei politinių vizitų, o rezultatas bus ne mažiau svarbus“, mano M. Laurinkus.

Jis pažymėjo, kad JAV Kongrese atsiranda vis daugiau Baltijos šalis remiančių politikų. M. Laurinkus sakė, kad savo idėjas toliau skleidžia projektą dėl Baltijos šalių priėmimo į NATO pateiktas Kongreso atstovas Gerald Solomon, nenustojia Lietuva domėjis lietuvių kilmės Kongreso narys Johan Simkus, kuris, be kita ko, rengiasi perskaityti pranešimą Kongrese Vasario 16-osios proga.

Rusija išpėja Baltijos šalis nestoti į NATO

Maskva, vasario 12 d. (AP-BNS) — Rusija antradienį griežtai perspėjo Baltijos šalis, kad jų santykiai su Maskva pablogės, jeigu jos toliau sieks narystės NATO ar nepagerins rusakalbių gyventojų padėties.

Rusijos prezidento sekretoriaus spaudai Sergej Jastržembekij pareiškime pabrėžiama, kad Maskva siekia gerų santykių su Lietuva, Latvija ir Estija. Tačiau išpėja, kad „Baltijos šalių narystė NATO tapdų rimta kliūtis tarp jų ir Rusijos ir labai neigiamai atsilieptų ilgalaikio konstruktyvaus bendradarbiavimo regione modelio kūrimui“.

Pasak S. Jastržembekij, Baltijos šalis turėtų palengvinti natūralizacijos procesą ir sumažinti reikalavimus pilietybei gauti, užtikrinti šeimų teisę vėl susijungti ir „liautis persekiojus rusų stačiatikių tikybos žmones Estijoje“.

„Mūsų nuostata pagrįsta klasiškiais Europos žmogaus teisių standartais ir neturi nieko bendra su kišimusi į Baltijos šalių vidaus reikalus“, pažymėjo spaudos sekretorius Anat jo, Ru-

sija primygtinai reikalauja, kad sienos sutarties su Estija klausimas būtų siejamas su rusakalbių gyventojų padėtimi šioje Baltijos šalyje.

Baltijos šalių narystė NATO sustiprintų santykius su Rusija

Vilnius, Rusija keistai interpretuoja NATO pletros įtaką saugumui ir stabilumui, pastebi Lietuvos diplomatai.

„NATO išplėtimas į Rytus reikštų saugumo, stabilumo ir demokratijos išplėtimą, todėl Rusija turėtų būti suinteresuota tokiais procesais savo kaimynystėje“, sakė Lietuvos URM Politikos departamento direktorius Vygaudas Užackas, komentuodamas Rusijos prezidento sekretoriaus griežtą perspėjimą Baltijos šalims.

Tačiau, pasak Lietuvos diplomato, „stabili NATO erdvė kaip tik prisidėtų prie jau dabar esančių gerų mūsų dvišalių santykių vystymo“. „Mes manome, kad NATO išplėtimas su tvirtintu mūsų dvišalių santykių ir sudarytų dar palankesnes sąlygas jų vystymui“, pasakė V. Užackas.

Amerikos Žydų komiteto nariai lankosi Lietuvoje

Vilnius, vasario 11 d. (BNS) — Žydų knygų ir archyvų išsaugojimo Lietuvoje susirūpinę Amerikos Žydų komiteto vadovai savo būstą pakeičė ir pagedėdavimus išsakė premjerui Gediminui Vagnoriui ir Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui.

Amerikos Žydų komiteto narių grupė atvykti į Vilnių paskatino JAV spaudos rašiniai apie neva labai blogas žydų knygų bei archyvų saugojimo sąlygas Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.

Antradienį G. Vagnorius susitiko su Amerikos Žydų komiteto politine vadovybe ir kalbėjosi apie žydų knygų išsaugojimą. Komiteto nariai pagedėdavė, kad Toros ritinėliai kaip religinė atributika būtų perduoti žydų sinagogoms, tačiau G. Vagnorius siūlė žydų kultūros palikimą perduoti Valstybiniam Žydų muziejui.

Amerikos Žydų komiteto vadovybė pažadėjo atsiųsti į Lietuvą savo specialistus, kurie padėtų

tvarkyti ir klasifikuoti bibliotekoje saugomas žydų knygas, o premjeras pažadėjo, kad vyriausybė bendradarbiaus ir remtų tokią iniciatyvą.

Pirmadienį Amerikos Žydų komiteto nariai šias problemas aptarė ir su Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, kuris pareiškė, kad Amerikos spaudoje pateikti faktai apie blogai saugomas žydų knygas „ne visai atitinka tikrovę“ ir žadėjo, jog svečiai tuo galės įsitikinti patys.

V. Landsbergis taip pat pripažino, jog ne visos bibliotekoje saugomos knygos ir spaudos leidiniai yra pilnai sutvarkyti. Pasak jo, apie 80 proc. medžiagos idėi ir hebrajų kalbomis jau peržiūrėta ir katalogizuota, likusi dalis dar tiriama.

Seimo pirmininkas svečius patikino, jog visų „nuo seno Lietuvoje gyvenusių ir gyvenančių tautų kultūrinis palikimas yra Lietuvos istorijos dalis ir valstybė rūpinasi kultūrinio paveldo išsaugojimu“.

Kaunas, vasario 11 d. (BNS). Trečiadienį Kaunas pradėjo švęsti pirmosios miesto aukštosios mokyklos – Lietuvos universiteto įkūrimo 75-metį. Kauno technologijos, Vytauto Didžiojo ir Lietuvos Žemės ūkio universitetuose, Medicinos bei Veterinarijos akademijose vyksta šventiniai senatų posėdžiai, po kurių numatyti įvairūs renginiai, pagerbiant iškiliausius Kauno akademines bendruomenės žmones.

Nuotr.: Vytauto Didžiojo universiteto Fizikos-chemijos fakultetas.

Į URM posėdį nebuvo įleisti žurnalistai

Vilnius, vasario 11 d. (BNS) — Žurnalistų sąjungos pirmininkas Rimas Rimgaudas Eilunavičius ir žurnalistų draugijos pirmininkė Roma Grinbergienė kaip absurdišką įvertino situaciją, kai į Vidaus reikalų ministerijoje vykusių posėdžių buvo įleisti ne visi visuomenės informavimo priemonių įstatymo privalo laikytis visi, pažymėjo jis.

Pirmadienį į didelį visos Lietuvos policijos pareigūnų pasitarimą Vidaus reikalų ministerijoje buvo įleisti tik VRM savitirašio „Sargyba“, Eltos, valstybinės televizijos ir LNK televizijos žurnalistai.

VRM Informacijos skyriaus viršininkas Šarūnas Skapcevičius sakė, kad „taip nuspręsta dėl vietos stokos“, antradienį rašo dienraštis „Respublika“.

Pasak R. Eilunavičiaus, parei-

Lenkų visuomenininkė gerai vertina lenkų padėtį Lietuvoje

Vilnius, vasario 12 d. (BNS) — Žinoma lenkų visuomenės veikėja Janina Ochojska mano, kad jos šalies spaudos tvirtinimai apie Lietuvoje diskriminuojamą lenkų mažumą yra nepagrįsti.

1995 m. Europos moterimi paskelbta Lenkijos humanitarinės akcijos pirmininkė J. Ochojska vasarį porą dienų viešėjo Lietuvoje ir lankėsi Šaltinėnkų rajone, Pabradaje ir Vilniuje, kur aiškino, kiek pagrįsti Lenkijos visuomenės informavimo priemonių teiginiai apie sunkią Lietuvos lenkų šeimų padėtį.

Vasario pradžioje Lenkijos televizijos pirmosios programos žinių laida „Wiadomosci“ pakeitė jog dėl sunkios padėties Lietuvos lenkų šeimoms atiduoda savo vaikus į internatus.

Susipažinus su lenkų padėtimi „Siemens“ sustabdo investicijas į Lietuvą

Vilnius, vasario 12 d. (BNS) — Vokietijos susivienijimas „Siemens“ dėl nepalankių verslo sąlygų sustabdo investicijas į Lietuvą. Jeigu nebus įgyvendintos investitoriams priimtinos sąlygos, „Siemens“ grasina uždaryti Klaipėdoje esančią dukterinę įmonę Baltijos automobilių gamyklą (BAT) per du metus.

BAT generalinis direktorius Max Fuchsachwanz tvirtino, jog ši įmonė per 4 metus patyrė nuostolių už 25 mln. litų. Spaudos konferencijoje Fuchsachwanz sakė, jog Lietuvoje sąlygos investicijoms yra „visiškai nepalankios“.

„Siemens“ vadovo nusiunkinimų saraše – Lietuvos multi-nių departamentas, užsieniečių įsidarbinimo taisyklės, kelių mokesčiai, despotiški gamtos apsaugos reikalavimai. Be to, Fuchsachwanz nuomone, dirbtiniai palaikomas Lietuvos valiutos ir dolerio santykis didina gamybos išlaidas.

Per 4 metus „Siemens“ investavo 40 mln. litų ir aprūpino darbu 1,000 darbuotojų. Fuchsachwanz perspėjo, kad, jeigu verslo taisyklės nepagerės, „Siemens“ savo gamybos liniją perkels į Slovakiją ar Čekiją.

mi Lietuvoje, J. Ochojska pareiškė, jog problema yra kur kas sudėtingesnė, tačiau nepatvirtino fakto, kad lenkų šeimos dėl skurdo yra priverstos atiduoti savo vaikus į internatus. Viešnia iš Lenkijos įsitikino, kad internatuose gyvenantys vaikai sotiai valgo, o lenkiškos mokyklos iš valstybės gauna tiek pat pinigų, kiek lietuviškos.

Kalbėdama apie Lietuvos lenkų skurdą gyvenimą ji sakė, jog tokių šeimų galima nemažai surasti ir Lenkijoje.

Nepaisydamos žinomos visuomenės veikėjos išvadų, Lenkijos dienraštis „Zycie Warszawy“ vėlau vėl tvirtino, kad Lietuvos lenkų situacija yra sunki, juos „persekioja skurdas, nusivylimas bei ateitis be perspektyvos“.

Toks nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus teikimą. Vyriausybės vadovas savo siūlymą atleisti V. Skuodį iš užimamų pareigų pateiktą remdamasis Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus parei-gu.

Toks nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus teikimą. Vyriausybės vadovas savo siūlymą atleisti V. Skuodį iš užimamų pareigų pateiktą remdamasis Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus parei-gu.

* Pirmasis Slovakijos ambasadorius Lietuvai Marian Servatka antradienį įteikė skiriamuosius raštus prezidentui Algirdui Brazauskui. Ambasadorius gyvena Varšuvoje.

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN žinių agentūrų pranešimais)

Vašingtonas. JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright pirmadienį nusiuntė laišką Serbijos prezidentui Slobodan Milošević, ragindama „greitai priimti ir įgyvendinti“ įstatymą, pripažįstantį opozicijos pergalę savivaldybių rinkimuose praėjusį lapkritį. Laiško tonas buvo „gana griežtas“, tačiau jame neminimos jokios galimos sankcijos Serbijai.

Miunchenas/Praha. Sudetų vokiečiams atstovaujanti organizacija Landsmannschaft šeštadienį patvirtino, jog nepitaria praėjusį mėnesį pasirašytai Vokietijos ir Čekijos susitaikymo deklaracijai. Sudetų vokiečių atstovas Franz Neubauer pareiškė, jog Sudetų vokiečiai, net ir pasirašius susitaikymo nutarimą, toliau kels Čekijos materialines atsakomybės klausimą.

Grozinas. Buvęs Rusijos saugumo vadovas Aleksandr Lebed trečiadienį Grozne pelnė didelį pritarimą savo ambicijoms tapti Rusijos prezidentu. Jis kalbėjo po to, kai buvo inauguruotas naujasis Čečėnijos prezidentas Aslan Maschadov, su kuriuo jis praėjusį rugpjūtį pasirašė taikos sutartį, atvėrusią kelią Rusijos kariuomenės išvedimui.

Kišiniovas. Moldovos pareigūnai nurodė NATO generaliniam sekretoriui Javier Solana, kad jie nesiekia įstoti į NATO, tačiau yra pasirodę padėti nuraminti Rusijos nuogąstavimus dėl sąjungos plėtimo. Moldovos prezidentas Petru Lucinskas pirmadienį susitiko su J. Solana, paragino NATO suteikti specialias saugumo garantijas neutralioms šalims.

Maskva. Kremliaus spaudos atstovas antradienį atmetė Rusijos Saugumo tarybos vadovo Ivan Rybkin išpėjimą, kad Maskva gali pirmoji panaudoti branduolinį ginklą, jeigu svetima įprastinė armija keltų pakankamai didelę grėsmę. Pareiškimus dėl Rusijos „strateginės pozicijos“ gali pateikti tik prezidentas, premjeras arba užsienio reikalų ministras, sakė prezidento spaudos atstovas Sergej Jastržembekij.

Vašingtonas. JAV prezidentas Bill Clinton žinojo apie neteisėtą 300,000 dol. paskolą „Whitewater“ aferoje, pareiškė vienas pagrindinių bylos veikėjų interviu (bus paskelbtas vasario 17 d.) žurnalui „The New Yorker“. Vienas B. Clinton bendradarbių, Arkansas nekilnojamojo turto sandoryje Jim McDougal teigė, kad tuometinis Arkansas gubernatorius B. Clinton 1988 m. dalyvavo susitikime su buvusiu bankininku David Hale, kuriame buvo kalbama apie paskolą. Tai, ką J. McDougal pasakojo žurnalui, prieštarauja jo paties parodymams, duotiems teisme praėjusį pavasarį, tačiau atitinka D. Hale, kaltinamojo iškviesto liudytojo, parodymams, pagal kuriuos, Clinton privertė jį suteikti paskolą, kuri niekuomet nebuvo gražinta, buvusiai J. McDougal žmonai Susan McDougal.

B. Clinton, davęs parodymus J. McDougal teisme, kurio buvo įrašyti į vaizduojamą pareiškė, kad jis nedalyvavo susitikime ir kad, būdamas gubernatoriumi, niekuomet niekam nėra dars spaudimo suteikti abejotinas paskolas.

KALENDORIUS
Vasario 13 d.: Kotryna, Benignas, Algaudas, Raudė, Ugnė.
Vasario 14 d.: Šv. Karilas, vienuolis (mirė 869 m.) ir Metodijus, vyskupas (mirė 885 m.), slavų apaštalai; Valentinas, Saulius, Saulė, Žynė. Valentino diena.

Maskva. Rusijos valstybės aukso rezervai iš esmės yra ištuštėję, pranešė Audito rūmų atstovas, remdamasis 1996 m. rugsėjo mėnesį pateikta patikrinimo ataskaita. Patikrinimas buvo atliktas, siekiant iširti padėti nebeegzistuojančiame Valstybės brangiųjų metalų ir akmenų komitete, „Komdragmet“, kuris prezidento nutarimu buvo panaikintas 1996 m. viduryje.

Alžyro musulmonų ekstremistų grupuotės, besibaigiant Ramadaną mėnesiui, nužudė 24 žmones, pirmadienį pranešė informuoti pareigūnai. Tai „kruviniausias“ šventasis mėnu nuo pat 1992 m., kai prasidėjo musulmonų sukilimas (žuvo daugiau kaip 60,000 žmonių).

Dušanbė. Tadžikijos vyriausybė sutiko patenkinti sukilėlių grupuotės sąlygas dėl 15 įkaitų išlaisvinimo ir atgabens grupę sukilėlių į Tadžikiją.

Los Angeles. Vašingtonas diplomatinio keliu išpėjo Maskvą dėl Rusijos pagalbos Irano raketų programoms, kurios galėtų kelti grėsmę JAV pajėgoms Saudi Arabijoje, kai kurioms jų sąjungininkėms Persijos įlankos šalims ir Izraeliui, trečiadienį pranešė laikraštis „Los Angeles Times“. Pasak laikraščio, žvalgybos pranešimai rodo, jog Rusija neseniai perdavė Iranui rusų gamybos raketos SS-4, skriejančios nuotoliu, kuris yra beveik 3 kartus didesnis, nei bet kurios kitos dabar Irano arsenale esančios raketos, technologija.

Vašingtonas. Vasario 8 d. žurnalas „U.S. News and World Report“ išleido knygą apie buvusį Centrinės žvalgybos valdybos (CIA) pareigūną Aldrich Ames, nuteistą už tai, kad 1964-1985 m. pardavinėjo slapta JAV institucijų informaciją Rusijos žvalgybos tarnyboms. Knygoje teigiama, kad Ames rusams išdavė 25 JAV žvalgus. Mažiausiai 10 agentų Sovietų Sąjungoje buvo nubausti mirties bausme, kitiems pavyko pabėgti, jie iki šiol gyvena JAV. Knygoje taip pat rašoma, kad Ames išdavė Maskvą įtaisyta pasklausymo įrenginį, registravusį KGB pokalbius, bei traukinyje įrengtą skaitiklį, skaičiuojantį sovietų branduolinių galvutes.

Stokholmas. Švedijos vyriausybė sekmadienį pareiškė, jog ketina iširti kaltinimus, neva šalies pramonė Antrojo pasaulinio karo metais tiekė nacistinei Vokietijai dalis V-2 raketoms, kuriomis buvo nužudyti tūkstantai žmonių Belgijoje ir Anglijoje. Pasaulio žydų kongresas penktadienį išplatino pareiškimą, jog turi dokumentą, patvirtinantį, kad amerikiečių laivas rado V-2 raketos liekanas, ant kurių parašyta „Made in Sweden“. Neutrali Švedija II pasaulinio karo metais palaikė glaudžius prekybinius ryšius su Vokietija, leisdavo vokiečių kariškiams kirsti jos teritoriją. Švedija taip pat tiekė metalą Vokietijos gynybos pramonei.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

VASARIO 16-TOS ŠVENTĖ

Vasario 16-tos minėjimas vyks sekmadienį, vasario 16 d., 12:15 val. po pietų, Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Tą dieną visuomenė ir organizacijos yra kviečiamos dalyvauti šv. Mišiose šv. Antano ar Dievo Apvaizdos bažnyčiose, 10:30 val. ryto.

Prieš minėjimą, Dievo Apvaizdos Kultūros centre bus programa pasivaikinti lietuviškais maisto patiekalais, naminiiais tortais ir kepsniais.

Pagrindinis kalbėtojas minėjime bus Lietuvos ambasados Washingtono Lietuvos Apsaugos atstovas majoras Valdemaras Sarapinas. Vasario 16-tos minėjimą rengia Detroito Lietuvių Organizacijų centras ir Lietuvos Vyčių padalinys „Pagalba Lietuvai“. Aukos galima siųsti paštu – Aid to Lithuania, 4457 Fairway Court, Waterford, MI 48328, ar Detroito Lietuvių Organizacijų centro išdėstiniui Česioi Šadeikiui, 28975 Wellington Road, Farmington Hills, MI 48334. Aukos galite įteikti ir aukų rinkėjams minėjimo metu.

Detroito Lietuvių Organizacijų centrui pirmininkauja adv. Kęstutis Miškinis.

KAZIUKO MUGĖ

Detroito „Gabijs“ ir „Baltijos“ skautų turtai ir tėvų komitetas, sekmadienį, kovo 2 d., rengia tradicinę Kaziuko mugę Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Skautės ir skautai parduos savo rankdarbius. Tėvų komitetas ruošia visus socialiai pavaišinti cepelinais, kugelių ir dešelems. Veiks visus viliojantis „laimės suliny“. Židiniai pavaišins visus gardžiais savo gamintais tortais ir pyragais. Vykis įvairūs žaidimai. Svečius linksmins „Malūno“ kapela. Visi kviečiami ir laukiami.

Dr. Arvydas Šeškevičius, Medicinos slaugos fakulteto dekanas Kaune, po savo paskaitos „Lietuviškų mokyklų padėtis Vilniuje – Šalčininkų rajone“, š.m. sausio 26 d. skaitytos Lietuvos Dukterų Detrote rengtoje popietėje, diskutuoja su Jūrate Petronienė, daug pastangų ir laiko aukojančia Lietuvos vaikų sveikatos būklės pagerinimui.

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS

Sekmadienį, kovo 9 d., šv. Antano parapijoje Lietuvos vyčiai rengia šv. Kazimiero minėjimą. 10:30 v.r. šv. Mišios. Po Mišių parapijos salėje – minėjimas. Pagrindinė kalbėtoja bus Carolyn George, World Medical Relief, Inc., įstaigos vedėja. Pietų auką 12.50 dol. asmeniui. Pietų pelnas skiriamas „Pagalba Lietuvai“ remti. Bilietai gaunami pas Reginę Juškaitę.

RESPUBLIKONŲ SUVAŽIAVIME

Ivykusiame visuotiniame Michigano valstijos respublikonų suvažiavime, Detrote, vasario 1 d., Jonas Urbonas vėl buvo išrinktas IV vicepirmininku tautybių reikalams.

GAVĖNIO SUSIKAUPIMAS RADIO PROGRAMOJE

Kun. Alfonsas Babonas vasario 25 dieną pradės Gavėnios susikaupimo temas per „Lietuviškų melodijų“ radio valandėlės laidas, kiekvieną antradienį, 3 val. p.p., ir radio stoties WPON, banga 1460 AM. Programos skiriamos ypač tiems, kurie dėl amžiaus ar sveikatos negali lankyti savo šventovės.

MATEME ŽAIDŽIANT PAULIŲ GILVYDĮ

Vasario 8 dieną, Lansing, Michigane, Purdue universiteto krepšinio komanda nugalėjo Michigan State universiteto krepšinininkus 77-62. Purdue krepšinio komandos kapitonas yra Paulius Gilvydis. Jis per savo penkių minučių žaidimą nukabino 2 kamuolius. Rungtynės buvo rodomos per ABC televizijos tinklą.

TURĖJOME PROGA STEBĖTI D. KASPARAITI

Detroito lietuviai turėjo progą stebėti lietuvių Darių Kasparaitį, žaidžiantį Pitsburgo ledų komandoje. Detroitas laimėjo 5-4 rezultatu.

Lietuvių parodėles Springfield, IL, rengėjos. Iš k. – Irena Kudirkienė, Lidija Idikienė, Vidutė Totoraitienė, Rita Kuprienė, Isabelle Mason, Romualda Capranica, Aldona Stuart ir Vita Žemaitienė.

DU LIETUVIAI PRIEŠINGOSE KOMANDOSE

Cablė televizija rodė krepšinio rungtynes tarp Clemson (10-ta geriausia JAV komanda), kuri nugalėjo Marylando (7-ta geriausia) komandą 80-68. Clemson komandoje žaidžia Jūkūnas, šiose rungtynėse pelnęs 5 taškus, o už Maryland žaidė Jasiukevičius, pelnęs 16 taškų.

VASARIO 16-TOJI RADIO BANGOMIS

Vasario 16-tos minėjimas „Lietuviškų melodijų“ radio valandėlėje vyks vasario 18 d., 3 val. p.p., WPON, 1460 AM. Minėjimą ir programą perduos Edvardas Skiotys. Žinias iš Lietuvos paruoš ir perduos Antanas E. Miciūnas.

STASIO BUTKAUS ŠAULIŲ KUOPOS KONKURSAUS JAUNIMUI

Lietuvos Šaulių sąjungos išvykoje Stasio Butkaus kuopa, Detroit, MI, skelbia 14-18 metų jaunimui rašiniui konkursą. Rašinio tema: „Atgimusi Lietuva“, „Lietuva – Tėvynė mūsų“, arba „Tarp dviejų kultūr“, pasirinkta pati jaunuoji, t.y. Rašinyje turi būti 2 rašomos mašinėlės lapų. Rašoma vienoje lapo pusėje. Rašinius, pasirašytus slapto vardu, ir pridėjus ir užklijuotame vokelyje: autoriaus vardas, pavardė ir adresas, siųsti iki rugsėjo 1 d. adresu: Stefanija Kaunelienė, 8650 Shari Dr., Westland, MI 48185, USA. Skiriamos 4 premijos: 300, 100 ir dvi po 50 dol.

Vertinimo komisiją sudaro: Stefanija Kaunelienė, Danutė Petronienė ir Regina Juškaitė. Konkurso rezultatai bus paskelbti „Trimite“ ir išsivijos spaudoje.

Regina Juškaitė

SPRINGFIELD, IL

KALĖDINĖ PARODA

Springfielde ir apylinkėse lietuvių nedaug. Ne labai žymi ir mūsų veikla, tačiau stengiamės auginti vaikus lietuviškoje dvasioje, stengiamės kur galime pasirodyti ir, susirinkę į savo klubą, apšviestame visais galimybėmis. Gruodžio mėnesį mes maloniai buvome nustebinti, kai Springfieldo Meno sąjunga pakvietė lietuvius dalyvauti jų ruošiamoje „Pasaulio šventėje“. Šioje šventėje dalyvauti buvo pakviesti ir kitos tautybės.

Nebuvo laiko galvoti ir laukti, tad akubiai buvo sušauktas posėdis. Aptarėme ką galėtume padaryti ir kaip gražiau pasirodyti. Posėdžio metu Vidutė Totoraitienė perskaitė savo atvirą laišką, parašytą dukroms. Jame ji rašė, kad šiais metais Kalėdų šventės bus liūdnos jų šeimai, nes pirmą kartą teks pasirašyti be tėvelio ir senelio a.a. Algirdo Idikos. Jis labai mylėjęs Lietuvą ir visados būdavo patriotiškai nusiteikęs. A.a. senelis visados sakydavo, kad tautos turtingumą nusako jos tradicijos, t.y., kuo ji daugiau jų turi, tai tuo ji turtingesnė. Lietuvių tauta yra išlaikiusi daug gražių ir senų tradicijų. Jų mes neturime apieisti, o stengtis jas perduoti ateinančioms kartoms. Jis labiausiai mėgė Kalėdų šventes, nes jos susijusios su giliomis mūsų liaudies tradicijomis. Kalėdų šventės prasideda pasiruošimu išvakarių vakarienei, šventajam vakarui, kada švenčiamos Kūčios. Kalėdų šventės, su visomis tradicijomis, būdavo švenčiamos jų namuose ir ji tikisi, kad jos dukros tęs šį paprotį.

Vidutei Totoraitienei perskaityti savo laišką, visiems dalyvaujantiems kilo mintis, kad gruodžio mėnesį ruošiamoje „Pasaulio šventės“ parodoje lietuvių gali iškelti savo lietuviškų Kūčių tradicijas. Sumanytas buvo įgyvendintas.

Nuvykusios į Springfield Meno sąjungą, mes buvome labai šiltai ir maloniai priimtos Michel (Milkutės) Krevėnas, kuri yra tos sąjungos vykdomoji direktorė. Ji mielai sutiko mums pasitarnauti, net paskyrė mums sąjungos rūmų valgomoji kambarį. Maloniai pasiūkė ir viską aptarė, pradėjome ruošti parodai. Kambario stalą užtiesėm lyg sniegas balta, linine staltiese. Stalo viduryje ant lėkštelės padėjome tradicinius kalėdaičius. O kokios gi Kūčios bus be preskučių (šližiukų). Juos iškepė Aldona Stuart. Išdėstėme 12 lėkščių su užrašais ir paaiškinimais įvairių Kūčių vakarienei paruošiamų patiekalų, kurie valgomi Kūčių vakarienos metu. Tame pačiame kambarielyje suruošėme lietuviško meno dirbinių parodą.

Dele. Barbara Endzelis, Paulius Endzelis, Rita Kapris, Isabelle Mason, Vidutė Totoraitienė ir Vita Žemaitienė pasirūpino, kad paroda būtų gausi ir įspūdinga. Joje buvo išstatyti meno drožiniai, gintaro papuošalai, linas, juostos, knygos ir kitokie meno dirbinių. Šalia pastatėme manikena, aprengtą lietuviškais tautiniais drabužiais, kuriuos atvežė Irena Kudirkienė. Labai įspūdingai atrodė mūsų eglutė, papuošta lietuviškais šiaudinukais. Lankytojai labai šiltai įvertino mūsų parodą, domėjosi viskuo ir vos spėjome atsakinėti į jų klausimus. Atidarymo metu Vidutė Totoraitienė ir Romualda (Šidlauskaitė) Capranica, pasipuošusios tautiniais drabužiais, priiminėjo lankytojus, kurie žavėjosi mūsų tautinių drabužių turtingumu ir spalvingumu.

Džiaugiamės per trumpą laiką sugebėjusius suruošti šią parodėlę, parodyti mūsų tautos tradicijas, parodyti dalelę Lietuvos.

Meno sąjunga visus susirinkusius į šią parodą svečius vaišino įvairiais užkandžiais ir gėrimais. Visi skirstėmės į namus, išsinešdami malonų išpūdį ir tikrą kalėdinę nuotaiką. Dėkojame Nijolei Nausėdieniui iš Lockport, IL, kuri mums padėjo surasti šiaudinukų meistrės Čikagoje ir nepagailėjo mums įvairių patarimų. Esame dėkingi šiaudinukų meistrėms: Marijai Škėmaitiui ir Magdalei Aketaitienei iš Čikagos. Jos žaibo greitumu ir per trumpą laiką mums atsiuntė jų pačių pagamintus meniškų šiaudinukų. Reiškiame padėką ir visiems nuširdžiai prisidėjusiems prie šios parodos.

Dalyvė

SUNNY HILLS, FL

SĖKMINGAS CHORO RENGINYS

Š. m. sausio 18 d. erdvoje Sunny Hills katalikų parapijos salėje, choras „Antroji jaunystė“ surengė koncertą-pobūvį. 5 v.v. į salę susirinko daugiau nei 110 ne tik lietuvių, bet ir kitų tautybių žmonių. Visiems buvo išdalyta dail. Stasės Macienės gražiai paruošta programa. Programos eiga buvo surašyta lietuviškai ir angliškai. Programą pradėjo choro valdybos pirmininkas Vytautas Macys, sveikindamas visus angliškai (kadangi publika buvo mišrių tautybių) ir linkėdamas visiems atsipalaidavus nuo kasdieninių rūpesčių pasidžiaugti koncertu, o po vakarienos smagiai pašokti prie puikių muzikų.

Chorui dirigavo muz. Genė Beleckienė, akompanuojant Pauline Boisvert. Buvo padainuota „Joninės“ – muz. auto-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00 Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV.....	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur..... (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV.....	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur..... (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo).....	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida.....	\$55.00		
Užsakant į užsienį:			
oro paštu.....	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida.....	\$160.00	\$85.00	

Vyriausio redaktorė - Danutė Bindokienė

Administratorius - Ignas Budrys

Moderatorius - Irena Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsisiųsiam, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nenaudoti straiptinių nesauko. Prašome siunčiant pasiūlyti kopiją.

rius nežinomas, žodžiai A. Keiluočio, „Sugrįžau“ – muz. A. Motuzos, žodž. S. Žilbino; „Laumės juosta“ – muz. M. Vaitkevičiaus, žodž. E. Juškevičiaus; „Jaunystė“ – muz. M. Vaitkevičiaus, žodž. S. Žilbino; „Subatėlė“ – muz. J. Švedo. Pabaigai publika susilaukė staigmenos, nes „Kur tas šaltinėlis“, – solo skaidriu balsu padainavo kun. Leonardas Musteikis, palydinamas choro. Po dainos choro vadovė Genė Beleckienė prisegė kunigui choro ženkluką ir pranešė visiems, kad nuo dabar kunigas yra priimtas „tikrujū“ choro nariu. Po penkių minučių pertraukos buvo pradėta visai kitokio žanro antroji koncerto dalis. Šią dalį atliko iš New Yorko iškviestas muz. Joe Thomas su Elena Žebertavičiene. Joe Thomas, jau gerai žinomas New Yorko lietuvių apylinkėse, atsivėžė savo akordeoną ir elektroninę klaviatūrą, taip, kad skambesys buvo kaip tikro orkestro. Jei kas nežino, kas tai per instrumentas, tai Websterio žodyne jis vadinamas „Moog synthesizer“ – elektroninė klaviatūra galinti išduoti plačios apimties muzikinius ir elektroninius garsus.

Su tais instrumentais jis labai vykusiai pritarė Elenai: „Laukiu tavęs ateinant“, – muz. A. Raudonikio, žodž. Lapašinsko; „Šilagėlė mamai“ – muz. P. Kazlauskio; „Tau“ – muz. Boventon. Šią dainą ji padainavo trimis kalbomis: lietuviškai, vokiškai ir lenkiškai. Po to, dar dainavo dainą iš Lietuvos „Ruduo“, autorius nežinomas. Porą dainų jį balsu pritarė ir pats Joe Thomas. Abi koncerto dalys klausytojams, atrodo, patiko, nes plojimų nesigailėjo.

Choro v-bos pirmininkas padėjo išvardindamas visus prisidėjusius prie koncerto pasisekimo, ypač choro vadovė muz. Genė Beleckienė, akompaniatorė Pauline Boisvert, solo dainavusiai Elenai Žebertavičienei, Joe Thomas ir viso to pobūvio organizatoriui – choro renginių vadovėi Viktorijai Dėdinienei. Po to, pakviestas kun. L. Musteikis palaimino maistą ir linkėjo geros sveikatos choro nariams bei šio renginio vadovams.

Prasidėjus vakarienei, Joe Thomas akordeonu linksmino prie stalų publika ir pritraukė kartu dainuoti liaudies dainas. Prie baro buvo galima gauti vyno ir gaivinančių gėrimų. Vėliau buvo ir kavos su skanėstais.

Po vakarienos ir kavos – šokiai. Joe Thomas tuo savo orkestru tikrai išjudino beveik visus, nes kurie nešoko – dainavo. Nuotaika buvo labai pakili ir šeimyniška. Daugelis sakė, kad tai vienas iš geriausių pobūvių. Net švėtimtaučiai gyrė prašydami ir ateinančiais metais surengti tokį pat Naujų Metų sutikimą. Na, bet apie tai dar per toli galvoti. Turėjome ir sėkmingus laimėjimus.

Choro išdininė Viktorija Dėdiniene pranešė, kad gauta 640 dol. pelno. Tai teikė džiaugsmo, nes choro išdas jau buvo apytūstis.

V. Macys

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundas Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-6255
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3600 W. 95 St. Tel. (708) 423-0191
Valandos pagal susitarimą
Prmd. 3v. p.p. - 7v.v. anr. 12:30 - 3v. p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1 - 3v. p.p.
penkt. ir šėd. 9 v.r. - 12 v. p.p.

DR. JOVITA KERULIS
Dantų gydytoja
Kab. Chicago uždaras
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 696-9191
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4447 W. 185 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai primami
absoluciai punktuotai. Susitarimai
(kalbėti angliškai) tel. 708-423-6888

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Cardio Diagnostics, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

ROMAUSAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD NIRMALA, M.D.
Sirdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8008 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 696-6888
Valandos pagal susitarimą

LINAS SEDVYS, M.D.
Oftalmologas/Akių Chirurgas
9630 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-696-0522
4140 W. 63rd St.
312-736-7700

EDMUNDAS VIEŽAS, M.D., S.C.
Specialybių – Vidaus ligų gydytojas
Kaltama lietuviškai
6167 S. Archer Ave. (prie Aushn)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 696-7700

ARAS ŽILBOS, M. D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
(630) 827-0990
3625 Highland Ave., Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
(630) 436-9120

Lietuvos Dukterų Detrote š.m. sausio 26 d. rengtoje popietėje dalis dalyvių. I eil. iš k. – Algis Rugienius, Liūda Rugienienė, M. Jankauskienė, Misevičius, D. Petronienė ir kt.

Nuotr. J. Urbono

KURĖJŲ SAVANORIŲ MEDALIO ISTORIJA

Atsargos vyr. leitenantė Marija Jakimavičienė

Kodėl tai, kas priklausė pagal įstatymus, savanoriams tenka iš Krašto apsaugos ministerijos išplėsti? Aišku ne visų tokia dalis, tačiau tik atėjusių dirbti į Krašto apsaugos sistemą 1991 m. prieš pučą ir nepatinkančių tam tikroms buvusioms stiprioms ir galingoms struktūroms.

Savanoriškojoje krašto apsaugos tarnyboje pradėjau dirbti 1991.07.02 dieną. Prieš tai dirbau Lietuvos Respublikos Aukščiausioje Taryboje deputatės padėjėja – sekretore. Į šaulių sąjungą įstojau 1990 m. rugpjūto mėnesį. Krašto apsaugoje norėjau dirbti todėl, kad visus tuos lemiamuosius mėnesius buvau kartu su šauliais ir savanoriais Aukščiausioje Taryboje ir, matydama atsikuriančios kariuomenės rūpestius, maniau būsianti labiau naudinga bei reikalinga savanoriams, nes mokėjau vokiečių kalbą. Beužsimėjau savanorių ryšiams su užsienio kariuomenės struktūromis šios specialybės žmonės buvo reikalingi.

Man leitenanto laipnis buvo suteiktas 1993.03.01 Old., potv. Nr. 181 p. Pagal įstatymus, aukštesnis laipnis turėjo būti suteiktas po dvejų metų tarnybos krašto apsaugoje. Tarpininkaujant tarnybai, aukštesnis laipnis galėjo būti suteiktas ir po metų. (Pačioje ministerijoje dirbantiems suteikiamas ir po pusės metų. Yra moterų, pradėjusių dirbti KA ministerijoje metais ar net dviem vėliau, negu aš, bet jau turinčių kapitono laipnį.) SKA tarnyba 2 kartus pateikė KA ministerijai prašymą suteikti man aukštesnį laipnį, tačiau KAM Personalo departamentas atmesdavo su rezoliucija „Nepaiešio pagal amžių“. Dėl tų porų atmetimo atvejų nieko nesakau. Buvau tikra, kad 1995 m. kovo mėnesį, kaip priklausau pagal įstatymą, mar suteiks vyr. leitenanto laipnį. Vėl nesuteiktas. Tačiau, kai 1995.12.11 d. buvau atleistas į atsargą, labai nustebau, kodėl vėl KAM Personalo departamentas atmetė šį SKAT'o pateikimą. Juo labiau, kad išsiunčiami į atsargą ar dimisiją kariškiams paprastai suteikiamas aukštesnis laipnis. Todėl 1996.02.06 d. įteikiau LR Kariuomenės vadui gen. J. Andriškevičiui prašymą išaiškinti priežastis, kodėl KAM Personalo departamentas vienašališkai atmeta SKAT teikimus man suteikti aukštesnį karinį laipnį. Tik įteikė generolui, man buvo suteiktas aukštesnis vyr. leitenanto laipnis, su keistomis įsakymo datomis. O KAM Personalo departamento direktorius majoras Bernotas

teikėsi man žodžiu tik tiek pasakyti: „Jums buvo padaryta klaida“. Tačiau ši ju „klaida“ man buvo ne tik moralinė, bet ir materialinė. Kai būdavo atmetami KA ministerijoje teikiami aukštesniam laipniui gauti, ne vienas manęs klausė: „Nejaugi tu nežinai, kad laipnis kainuoja?“. Aš to neteigių, tačiau „nebūna ugnies be dūmų“.

1996 m. kovo 7 d. prezidento dekretu Nr. 872, man, kaip ir kitiems KA sistemoje pradėjusiems dirbti prieš 1991 m. rugpjūto pučą, buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalis. Ir štai šis medalis iki šiol tebėra SKAT personalo skyriaus viršininkės ats. vyr. lt. Danguolės Statulevičienės seife. Kodėl? Kai aš 1996 m. kovo mėnesį nuėjau į SKAT personalo skyrių atsiimti KAM įsakymo dėl vyr. leitenanto laipnio suteikimo, paprašiau, kad kartu man atiduotų ir medali. Man jo nedavė, motyvuodama, kad jį gausiu iškilmingos rikiuotės ar iškilmingo momento šventės proga. Po kelių mėnesių išvakarėse paskambinusi D. Statulevičienė pakvietė ateiti į iškilmingą rikiuotę, kur būsiu įteiktas man medalis. Tačiau sutapimas, kad kaip tik buvau pasiruošusi važiuoti aplankyti sunkiai sergančią mamą. Be to, iškilmingos rikiuotės aš kategoriškai atsisakiau, nes nenorėjau, kad man šį garbingą medalį įteiktų buvęs SSSR GRU pulkininkas J. Bitvinakas, dirbantis SKAT štabo viršininku. Tai būtų didžiausias mano įsitikinimų įžeidimas. Medalio atsiimti buvau pakviesta tik tą vienintelį kartą. O tų iškilmingų progų per metus buvo tiek ir tiek: tai Karaliaus Mindaugo karūnavimo proga, tai Kariuomenės dienos lapkričio 23 d., Sausio 13 diena, ir pagaliau sausio 17 d. – SKAT įkūrimo diena. Š. m. sausio 17 d. buvau SKAT štabe iškilmingame minėjime. Po minėjimo paprašiau D. Statulevičienės, kad man dabar atiduotų medalį. Jos atsakymas: „Nepagalvojau, galėjom šiandien įteikti“. Juk teisininkė, ilgas metus dirbusi atsakingose pareigose buv. Respublikiniame sporto komitete kadru skyriuje ir SKAT personalo skyriuje dirbanti nuo 1991 m., tikrai turėtų žinoti, kaip ir kada ką įteikti, pagaliau atiduoti, jeigu žmogus nenori iškilmingų įteikimų. Tai, kad metus man neatiduodamas medalis, suprantu, kaip norą pažeminti, pasitytioti.

Dar dirbdama SKAT'e ir stovėdama rikiuotėse, visada baisdama širdyje žiūrėdavau, kaip buvęs GRU pulkininkas, dirbdamas SKAT štabo viršininku, priima naujai įstojusių savanorių priesaikas. Ar jis tam turėjo moralinę teisę? Juridinė ir karinė – taip. Tačiau moralinė? Tai pasitytioti, bet ne tik iš savanorių, bet ir iš Lietuvos, iš nepriklausomybės. Juo labiau, kad šis žmogus ir toliau pasirinko tarnybą Rusijai, t. y. Rusijos karininko pensiją. Ar tokiu žmogum kritiškais momentais galės pasitikėti Lietuva? Viena juodžiausių SKAT'o dienų buvo ta, kai šis žmogus atėjo dirbti į mūsų tarnybą. Taip, tai labai aukštos karinės kvalifikacijos žmogus, puikiai paruoštas psichologiškai. Tačiau, kas jis davė mums iš savo patyrimo? Dabar SKAT'as yra žlugdomas tyliai, metodiškai iš vidaus, skaldomas, žmonės su prielaidomis vienas su kitu. Reikėjo matyti, kaip šis žmogus nekenė mums, 1991 metų savanorių. Bet užtat, „už gerą ir pasiaukojanti darbą Lietuvos kariuomenei“, 1996 lapkričio 23 dieną Lietuvos kariuomenės dieną jam buvo įteiktas vardinis ginklas, kaip ir daugeliui kitų pulkininkų. O kiek šaulių, savanorių ir kitų KA struktūrų kariškių, kurie nuo 1991 m. sausio mėn. pradžios ilgas mėnesius dienom ir naktim, kol nepraejo Lietuvai pavojaus, pasiaukojantys saugojau Aukščiausiąją Tarybą ir buvo pasirušė mirti dėl Lietuvos nepriklausomybės, yra gavę vardinį ginklą – aukščiausią karinį apdovanojimą?

O atleidimai iš Krašto apsaugos sistemos, t. y. išleidimai į atsargą, dimisiją? Žinoma, formaliai žiūrint, lyg ir teisinga – amžius. Čia neprikibai, nepasijaujinsi. Kad kitų Vakarų valstybių ar Rusijos kariškių jauni atleidžiami į atsargą, supran-

Pernai lapkričio 26 d. Danijos sostinėje Kopenhagoje buvo suorganizuota Lietuvos partizanų nuotraukų paroda, pavadinta „Kovojanti Lietuva 1944-1953“. Nuotraukų matome (iš kairės) parodą suorganizavęs Lietuvos gynbos atašė Danijai plk. Joną Gečą, savanorį d. plk. lt. E. Jakimavičių, Alytaus savanorių rinktinės d. lt. K. Savičių ir Lietuvos ambasadorių Danijai R. Jasinevičių.

ninku, priima naujai įstojusių savanorių priesaikas. Ar jis tam turėjo moralinę teisę? Juridinė ir karinė – taip. Tačiau moralinė? Tai pasitytioti, bet ne tik iš savanorių, bet ir iš Lietuvos, iš nepriklausomybės. Juo labiau, kad šis žmogus ir toliau pasirinko tarnybą Rusijai, t. y. Rusijos karininko pensiją. Ar tokiu žmogum kritiškais momentais galės pasitikėti Lietuva? Viena juodžiausių SKAT'o dienų buvo ta, kai šis žmogus atėjo dirbti į mūsų tarnybą. Taip, tai labai aukštos karinės kvalifikacijos žmogus, puikiai paruoštas psichologiškai. Tačiau, kas jis davė mums iš savo patyrimo? Dabar SKAT'as yra žlugdomas tyliai, metodiškai iš vidaus, skaldomas, žmonės su prielaidomis vienas su kitu. Reikėjo matyti, kaip šis žmogus nekenė mums, 1991 metų savanorių. Bet užtat, „už gerą ir pasiaukojanti darbą Lietuvos kariuomenei“, 1996 lapkričio 23 dieną Lietuvos kariuomenės dieną jam buvo įteiktas vardinis ginklas, kaip ir daugeliui kitų pulkininkų. O kiek šaulių, savanorių ir kitų KA struktūrų kariškių, kurie nuo 1991 m. sausio mėn. pradžios ilgas mėnesius dienom ir naktim, kol nepraejo Lietuvai pavojaus, pasiaukojantys saugojau Aukščiausiąją Tarybą ir buvo pasirušė mirti dėl Lietuvos nepriklausomybės, yra gavę vardinį ginklą – aukščiausią karinį apdovanojimą?

O atleidimai iš Krašto apsaugos sistemos, t. y. išleidimai į atsargą, dimisiją? Žinoma, formaliai žiūrint, lyg ir teisinga – amžius. Čia neprikibai, nepasijaujinsi. Kad kitų Vakarų valstybių ar Rusijos kariškių jauni atleidžiami į atsargą, supran-

tama. Jie turtingi, turi daug gerai paruoštų jaunų karininkų, jiems reikia vietų. Bet mūsų kariuomenė ir krašto apsauga dar tik 6 metai egzistuoja. Ar reikia tokius įstatymus pritaikyti pas mus?

Kodėl švaistytis lėšomis? Juk pagaliau mums dar nepersenu siems, norintiems bei galintiems dirbti, bet jau atleistiems iš tarnybos, mokamos pensijos, o mūsų vietose dirbantiesiems atlyginimai. Gal toks amžiaus cenzas įstatymas pas mus turėtų būti taikomas po 10-15 metų, kai Lietuva jau pakankamai turės užsienyje išmokytų kariškių? Štai Karo akademija yra apsidraudusi. Jų žmonės, suėjus kariniam pensijiniam amžiui, ir toliau dar gali dirbti 10 metų, nes jie yra nepaprastai aukštos kvalifikacijos ir nepakeičiami specialistai. Tačiau, pasižiūrėkite, kas dirba karo akademijoje, kaip ir ko jie moko mūsų jaunuosius karininkus.

Mane iš KA sistemos atleido 1995.12.11 d. į atsargą. Tačiau aš ir dabar tebesu įsitikinusi, kad galėjau dar keletą metų dirbti, jeigu to būtų norėję Personalo skyrių, departamento darbuotojai-viršininkai, jeigu būtų prisilaikę LR vyriausybės potvarkio 1995.04.04 – 06.30 d. stažavosi Vokietijoje Bundesvero kalbų mokyklos centre Huerthe. O pagal tuometinį vyriausybės nutarimą, asmenys, kurie stažavosi užsienyje, grįžę savoje tarnyboje turi dar dirbti 5 metus. Su manimi buvo sudaryta sutartis, kad grįžusi dar dirbsiu 3 metus. Tad tik 1998 metais galėjau išeiti pensijon. Juo labiau, kad jokių nuobaudų nesu turėjusi, o ir dirbau iš visos širdies.

Kas nors gali sakyti: „Ko tu

nori? Juk tu ne kariškė“. Taip, aš nebaigiau sovietų karinių akademijų, bet štai kitas pavyzdys, jau su profesionaliu kariškiu.

Majoras J. Baršketis, karinės inžinerijos specialistas, Aukščiausiąją Tarybą gynęs nuo pirmųjų dienų, sąžiningai dirbęs Lietuvos kariuomenei, išvaromas į atsargą, nes jo vieta reikalinga „savam“. Formaliai – amžius. Rašau ne todėl, kad norėčiau pasiguosti savo nuoskaudom. Tačiau kiek dar mes tylėsime ir kėsime patyčias? Tų, buvusių struktūrų, žmonės sovietiniais laikais tyti davosi iš mūsų. Tyčiojasi ir dabar, užėmę aukštus postus ir degdami neapykantą. Pasižiūrėkite, kiek KA sistemoje beliko 1991 metais atėjusių dirbti. Pasikalbėkite su atleistaisiais, su savanoriais, su Nepriklausomybės gynėjais. Gal būt kas nors norės paklausti: „O kodėl anksčiau tylėjai?“ Dirbant karinėje struktūroje, yra uždrausta rašyti į spaūdą. Tačiau dabar aš esu tik paprasta pensininkė, neturiu darbo. Tad nereikia bijoti, kad vėl išmes iš darbo, ar, radę priežastį, parašys papeikimą, ar „auklės“. Gal pensijos netims. Juk dar yra Lietuvoje teisingumas, bent jau turėtų būti. Be to, žemiau ilgai kenčia, ilgai tyli, tačiau, kai jie įvaromi į kampa, kai jie įsitikina, esą neteisingai skriaudžiami ir baigiasi jų kantrybė, tada jų nebesulaikysi. Todėl ir aprašiau nors menką dalį kariuomenės gyvenimo. Atėjo laikas daryti tvarką Krašto apsaugos sistemoje. Arba mes, arba jie. Be to, galbūt šis mano straipsnis palengvins „apsivalymą“. O dėl medalio... Koks čia begali būti iškilmingas įteikimas praėjus metams nuo jo skyrimo.

Danutė Bindokienė

Meška tebedmedžioja

Brendimo laikotarpis yra pilnas nenuoseklumų, audrų ir nuotaikos svyravimų tiek žmogui, tiek ir valdymosi sistemoms. Tą galime akivaizdžiai pamatyti šiandieninėse painiose, kuriose kartais tenka klaidžioti ne taip dar seniai į demokratijos procesą įsijungusioms valstybėms, priverstoms iš pagrindų pakeisti totalitarinio režimo galvoseną.

Jų tarpe yra ir Lietuva, tad ir jai teko išgyventi „demokratijos užtemimo“ laikotarpį, kai į valdžią tauta, galbūt patiesusvokdama savo elgesio pasekmių, susigrąžino buvusios totalitarinės sistemos nomenklaturininkus. Nepaisant Vakarų pasaulio ir ypač užsienio lietuvių baiminimosi dėl demokratijos ateities Lietuvoje, žmonėms reikėjo patiesi įsitikinti, kad demokratijos procesas suteikia jiems galimybę laisvai pasirinkti tinkamiausius kandidatus ir balsavimų metu patikėti pasirinktiesiems vietos vyriausybėje. Niekas negali to proceso sutrukditi ar užginti: tai kiekvieno, demokratinėje santvarkoje gyvenancio, piliečio teisė.

Iš Sovietų Sąjungos gruvėsių pakilo ne vien Lietuva ir kitos trys Baltijos valstybės, bet ir demokratijos valdymosi sistema įsijungė visas borys išsilaisvinusių tautų. Tarp jų didžiausia ir galbūt labiausiai negalinti išsivaduoti iš senjojo režimo, kuriame turėjo pagrindinį vaidmenį, yra Rusija. Nors save vadinanti demokratija, dažnai elgiasi pagal sovietų imperijos taisyklę, ne vien savo valstybės ribose, bet ir kaimynų atžvilgiu. Rusijos meška, tiesa, jau gerokai „aplaužytais nagais“, bet nepasikeitęs jos griausmingas raišymojimas, nepaėjęs noras medžioti.

Iš seno priprato Vakarų pasaulis dar kreipia nemažai dėmesio į Kremliaus nuotakas, ypač kai jos stipriai pasvyra į neigiamą pusę. Daug netikrumo sukelia ir prez. Boris Jelcin neveiksmingumas – nuolat kovojat su vienu kitu iš kitokių sveikatos sutrikimų, retai pasirodant savo kabinete, bet vis tebedominuojant valstybės politikos vingius. Juo labiau, kad užkulisuose visuomet stovi klausimas: kas perims valdžią, jeigu prezidentas pasitrauks iš savo pareigų arba bus priverstas jas užleisti kitam?

Nėra abejonės, kad tas klausimas pasimaišo ir Boris Jelcin mintyse. Tuo tarpu jis jautiasi nepajudinamas, nes

konstitucija apsaugo nuo netikėtumų, tačiau tautos nepasitenkinimas esančia krašte padėtimi (ypač ekonomine) ir vis atstojanti opozicija politiniuose sluoksniuose, vertia ieškoti būdų sustiprinti prezidento autoritetą ir parodyti, kad Boris Jelcin tvirtai laiko valstybės vairą savo rankose.

Kadangi darosi vis aiškiau, kad vakariečiai remia NATO plėtimosi į rytus mintį ir anksčiau ar vėliau į šios organizacijos gretas bus įjungtos naujos valstybės, nepaisant Maskvos protestų, Boris Jelcin ieško naujų kelių bent kiek atsverti NATO įtaką Rytų bei Vidurio Europoje. Tą lengviausia pasiekti, sudarant sau pavaldžias sąjungas. Palankiausia tokiam susijungimui su Rusija yra Gudija. Dabartinis jos prezidentas Lukašenka jau seniai melinasi Maskvai, nes tik joje mato visų savo problemų sprendimą.

O problemų Gudijai netrūksta, daugiausia dėl to, kad ji yra bene vienintelė išsilaisvinusi valstybė, susijungusi demokratijos procese lyg gaidys pakulose ir nepajęianti dėti pakankamai pastangų, kad padėtis pagerėtų. Lukašenka paėmus prezidento vietą, demokratijos progresas sulėtėjo iki minimumo. Jis net nesistengia to progreso vykdyti, nes tikisi, kad, susijungus su Rusija, bus galima apsieiti be privatizacijos, be ekonomijos kelimo ir kitų demokratijos apraiškų – visuo pasirūpins „vyresnysis brolis“.

Galima sakyti, kad prez. Lukašenkos viltytis beveik išsipildė: pagaliau atėjo Boris Jelcin sutikimas Gudiją įjungti į tvirtą sąjungą su Rusija. Deja, Lukašenkos džiaugsmas buvo neilgas, nes Maskva išskaičiavo ir nemažai sąlygų, kurias Gudija turi išpildyti, kad būtų priimta.

Gudija privalo pagerinti savo ekonomiką bent iki dabartinio Rusijos lygio, o tai jau reikštų privatizuoti pramonę, pradedant nafta ir gamtinėmis dujomis, kad tuo būdu Rusijos bendrovės galėtų lengvatinėmis sąlygomis įsijungti į Gudijos rinką; sutvarkyti įstatymus, įvesti su Rusija bendrą valiutą ir t.t. Nors tai ne visiškai prez. Lukašenkos troškimų išsipildymas, bet jis gali ir tokiomis sąlygomis susigundyti. Tuo atveju tiek Ukraina, tiek Baltijos valstybės turėtų naują rūpestį, kad bemedžiodama meška dar labiau priartėtų prie jų sienų.

LIETUVIS AMERIKIEČIŲ VISUOMENĖJE

ZENONAS PRŪSAS

Popieriaus ir gamyba, ir sunaudojimas padvigubėja kas 25-30 metų, o medienos prieauglis nedidėja. Ateis laikas, kada ji bus per brangi, kad iš jos 100 tonų panaudotum tik 45%, o likusią dalį sudegintum, išstiprinus chemikalais, kaip dabar yra daroma. Gavau patentą, procesui, gauti ne 45%, o 80-85% naudojimui tinkamos celiuliozės, kurią, bėdos atveju, būtų galima naudoti užuot dabar naudojamos celiuliozės. Būtų sutapimas beveik pusė medienos. Be šio dar gavau ir keletą kitų patentų Amerikoje, Kanadoje bei Skandinavijos valstybėse. Žinoma, jie visi priklauso bendrovei. Galėjau daugiau laiko skirti tyrimams; paskelbiau keletą studijų tarptautiniame šios srities techniniame žurnale (TAPPI). Kad geriau susipažintum, kas dedasi pažangiausiose šios pramonės krakčiuose, aplankiau ir apžiūrėjau daug celiuliozės bei popieriaus fabrikų, techninių institutų ir centrų Amerikoje, Kanadoje, Švedijoje, Suomijoje, Japonijoje. Mano nuomone, suomiai ir švedai yra toliausiai pažengę naujų technologijų įgyvendinime, o palyginti su aukščiausiu paminėtais kraštais, Lietuvoje popieriaus ir celiuliozės pramonė dar tebėra 19-tame šimtmečiuje.

Savo noru 1990 metais pasitraukiau į pensiją, iš dalies dėl to, kad atėjo nauji viršininkai, kurie norėjo, kad dirbtume pagal „teamwork“ principą. Ateit, dauguma techninių problemų spręsti būryje, posėdžiuose, ne pavieniui. Aš taip dirbti nemėgstu ir nesugebu. Mano nuomone, šis principas gal ir tinka krepšinio ar futbolo komandoms, bet ne tyrimuose dirbantiems profesionalams. Asmeniškai man geriausia aplinka išsprendimui techninių ar kitokių problemų yra pabusti trečią valandą naktį ir apie problemą, niekam netrukdančią, lovoje vienam pagalvoti. Prieš iššauktant kartais ateina ir atsakymas. Prie naujos tvarkos darbotvietėje didelę laiką dalį reikėdavo praleisti posėdžiuose, kuriuose kalbėdavo daugiausia tie, kurie turėjo mažiausias ką pasakyti. Vadinama „teamwork“ ideja nėra nauja. Mano darbotvietėje ji jau buvo išbandyta apie 1960-62 metus. Tik tada tai vadino „brainstorming“. Ji buvo greitai užmiršta. Turbūt ji yra kaip tas socializmas, kuris žmonijos istorijoje buvo išbandytas labai daug kartų, bet vis atmetas, kaip nepraktiškas ir neveiksmingas. Nesigilau į šėjęs į pensiją.

Nors popieriaus ir celiuliozės technologijos praktikas buvo labai įdomus užsiėmimas, vis tik miškininkystę pasilikau man „pirmoji meilė“, nors ir būdama tik šalutiniu užsiėmimu. Už maždaug 10 mylių nuo miestelio apie 1980 metus nusipirkau 56 akurus (23 hektarus) žemės, susidedančios iš apie trečdalo piktžolėmis

apaugusio lauko ir dviejų trečdalių beveik bevertio miško, kuriame geresnieji medžiai jau buvo vietinės lėptjūvės iškirsti lentoms. Dėl to sumokėjau tik 32 dolerius už akrą. Ten besidarbuodamas, praleidau daugelį šeštadienių. Bent man atrodė, kad tai yra malonnis sportas, negu golfas, kurį irgi išbandžiau. Gervė kuno mankšta, ypač jei naudoji kirvį ir rankinį pjūklą; mažiau įtampa ir nusivylimų; dienos gale gali jaustis, kad šį tą naudinga esi padaręs – darbo vaisiai aiškiai matyti. Mane labai domino, kodėl Ohio valstijoje tik 5% miškų yra spygliuočiai ir net 95% lapuočiai. Čia yra labai didelis spygliuočių pareikalavimas lėptjūvėms (statybai) ir popieriaus gamybai. Mūsų popieriaus fabrikas daug brangiau moka už spygliuočių medieną ir kartais turi ją atvežti iš vietovių, esančių už 300 mylių. Be to, spygliuočiai Ohio valstijoje labai pagrazintų gamtovaizdį, ypač žiemą, kada, nesant sniego, per daug dominuoja murgina pilkoji spalva.

Vietinės spygliuočių veislės nepajėgia konkuruoti su lapuočiais, kurie auga daug greičiau. Spygliuočiai išsilaiko tik nederlingose, vėjo nugairintose viršukalnėse, kur vėjas nupučia lapuočių lapus, padarydamas dirvožemį labai nederlingu. Čia gali išsilaikyti tik pušys. Jų spyglių vėjas jau negali nupūsti. Tie spygliai praturtina dirvožemį tiek, kad gali augti ir lapuočiai, daugiausia kaštoninis ąžuolas, kurį vėliau vėl pakeičia pušys. Taip ir keičias „rūbas margo svieto“.

Vienas kelias padidinti spygliuočių procentą būtų

įvedimas vadinamų egzotinių, atseit, nevietinių spygliuočių veislių. Yra daug pavyzdžių, kur prastai augančios veislės geriau klesti, perkeltos į kitus kontinentus. Pavyzdžiui, labai prastai Kalifornijoje auganti Monterey pušis klesti, perkelta į Australiją, kur ji pasidaro pagrindinė spygliuočių veislė, o Australijos eukaliptai daug geriau auga Brazilijoje, negu Australijoje. Todėl aš pats pasodinau 8 veisles egzotinių ir dviejų vietinių veislių spygliuočių, iš viso apie 1,000 medelių. Tarp jų buvo ir lietuviška pušis bei lietuviška eglė, taip pat japoniškas maumedis. Tuoju paaiskėjo, kad prieš lapuočių konkurenciją gali atsilaukyti tik veimutinė pušis (White pine). Lietuviška (Scotch) pušis pradžioje labai greit augo, paskui pradėjo išmirti, turbūt dėl per karšto klimato. O eglaitės ragais išdraskė stiebus patinai, nusivalydami ragus prieš rugą spalio mėnesį. Todėl likusį medžiavimą neapaugusį plotą apie 1982-1987 metus pats apodinau 6,000 veimutinės rūšies pušimi. Taip pat pats su rankiniu pjūklų pravedžiu auklėjaušius kirtimus lapuočiams (motorinio pjūklų kol kas neįsigijau – su rankiniu yra geresnė gimnastika; be to, motorinio pjūklų kaukimo nemėgstu dar daugiau, negu moderniosios muzikos). Dabar miškas nebologai atrodo.

Chillicothe gyvena gal 20-25 miškininkai, dirbą arba mano bendrovėje, arba administruodami pietinio Ohio valstijos miškus. Su jais palaikau šokišius tokius ryšius.

(Nukelta į 5 psl.)

JAUNIMAS ŠIUOLAIKINĖJE VISUOMENĖJE

DALIA TOLOČKAITE

Ar jauni žmonės domisi politika? Ar jiems rūpi dabartinės Lietuvos problemos bei jų sprendimai? Ar jie stengiasi prisidėti, kuriant ateitį? Norėdami atsakyti į šiuos klausimus, atlikome nedidelį tyrimą. Buvo apklausta 100 studentų, besimokančių Kauno technologijos universitete. Tyrimas parodė, kad aštuoniolikmetis, vos baigęs vidurinę mokyklą, dar neturi aiškiai susiformavusio politinio požiūrio. Geriausiai atvejį jis turi miglotą supratimą apie tai, kurios visuomeninio bei politinio gyvenimo klausimus.

Brestančio žmogaus pasaulėžiūros formavimuisi labai didelę įtaką turi tėvai. Apklaustųjų merginų ir vaikų atsakymai tai patvirtina. Įdomu, kad merginoms, skirtingai nei vaikams, be tėvų, daug įtakos turi ir aplinka, kuri jas supa. Iš to galima padaryti išvadą, kad merginos yra daug atviresnės aplinkos poveikiui nei vaikai. Pastarieji linkę daryti išvadas savarankiškai arba įtakojami jiems įtakingų asmenų. Be to, vaikinai daug informacijos semiasi iš masinių informacijos priemonių. Jų akiratis neapsiriboja tuo, ką pasakė ar nusprendė jų aplinkos žmogus (išskyrus tuos atvejus, kai tai pasakė ar nusprendė labai įtakingas vaikinui asmuo), jie ieško objektyvios informacijos. Todėl galima teigti, kad vaikinai yra atsparnesni įtaigai už merginas ir juos nėra taip lengva paveikti supančiai aplinkai. Vyrai linkę ieškoti faktų, o ne nuomonių.

Politisinis nebrandumas

Daugelio apklaustųjų merginų ir vaikų tėvai domisi politika ir remia vieną ar kitą partiją. To nepaisant, jaunuoliai šiuo atžvilgiu yra pasyvūs. Politinį neaktyvumą patvirtina ir gan abejingas požiūris į Seimo ar prezidento rinkimus. Apklaustieji vienbalsiai nurodė, kad jie arba visai nedalyvauja, arba dalyvauja ne visuose skelbiamuose rinkimuose.

Pernai Lietuvos politiniame gyvenime įvyko vienas reikšmingiausių įvykių – rinkimai. Kaip parodė rezultatai, tai didelių pasikeitimų metas. Tačiau beveik pusė (47%) rinkėjų atsi-

sakė pareikšti savo valią. Nemažą dalį šių neatėjusiųjų sudarė ir jaunimas.

Vaikų ir tėvų politinės pažiūros visiškai, arba iš dalies, sutampa. Tad kodėl gi tėvai politiškai aktyvūs, o vaikai – ne? Juk jeigu žmonės politines pažiūras turi, tai jos turėtų sąlygoti vienokio ar kitokio lygio politinį aktyvumą (nuo pašnekesio politikos tema iki aktyvios veiklos visuomeniniame gyvenime). Kaip paaiškinti tokią paradoksišią situaciją? Manytume taip: arba jaunuoliai iš esmės nesuvokia savo galimos šalies politiniam gyvenimui, t.y., jie nėra susiformavę kaip visuomeninės asmenybės, arba jie labai dideli pesimistai.

Dabartiniai 19-22 metų jaunuoliai dar neturi savos politinės orientacijos ir savo požiūrio į visuomeninį gyvenimą formuotis, o tik remiasi tėvų bei kitų jiems įtakingų asmenų nuomonėmis ar mintimis, priimdami jas kaip savas. Kodėl? Kaip jau minėjau, žmogus politiškai subręsta žymiai vėliau nei kaip asmenybė. Todėl, būdamas 19-22 metų, jis dar tebėra politiškai nebrandus. Viena politinio nebrandumo priežasčių yra akivaizdi dorovės stoka bei taisyklių nebuvimas visuomenėje. Jaunuolis mato, kad moralės ir etikos normos netenka savo reikšmingumo, ir jo sąmonėje susiformuoja nebaudžiamumo įvaizdis. Kuriamas naujas „kodeksas“, lenkiantis galvą jėgai ir pinigams. Jau atrodo natūralu duoti kyši, apgauti žmogų ir negerbti kito asmens. Tai ypač išryškėja šiandieniniame valstybės politiniame gyvenime. Visuomenė žinomos daugelio aukštųjų pareigūnų aferos, skandalų ir korupcijos atvejais ir melas. Tai pamažu ugdo žmogų, je nepasitiki jama valstybe ir viskuo, kas joje vyksta, ir skatina jauną žmogų bodelis politika ir visuomeniniais reikalais. Netikima, kad esti intelektualų ir filantropų, pasiryžusių dirbti žmonių, o ne savo labui, ir kaip sunku būtų pripažinti, bet juo toliau, tuo labiau tokia tendencija ryškėja. Tai veikia ir jaunimą – būsimus valdžios vyrus ir moteris, būsimus valdžios narius. Retas suaugęs užsitarnauja jaunimo pagarbos. Ka-

„Grandies“ tautinių šokių ansamblio studentų ratelio šokėjai kviečia Čikagos ir apylinkių lietuvius šį sekmadienį atsilankyti į Maria H. S. auditorijoje 3 val. vyksiantį Vasario 16-tos minėjimą. Meninėje programoje su tautiniais šokiais pasirodys „Grandies“ ansamblis.

Nuotr. Rimos Polikaitytės

me slypi šio globalinio proceso šaknys? Visų pirma jaunimui trūksta dėmesio. Tačiau svarbiausias viso to padarinys yra žlunganti jaunosios kartos moralė.

Antroji priežastis jaunuolių politinio nebrandumo būtų tai, kad retas kuris jaučiasi esąs reikalingas visuomenei. Jaunuolių norai ir nuomonės dažnai yra ignoruojami. Tėvai, eiliniai nepažįstami ipratę jaunesnį žmogų laikyti pusiau nepilnamečiu, todėl nenuostabu, kad šiandienos jaunuolis dar nelabai aiškiai suvokia visuomenės esmę, o juo labiau save kaip tautos dalį. Tautiškumas dabartinėje kartoje dar tik pabudęs, bet dar nesubrendęs, jaunas žmogus tik žino, kad jis lietuvis, bet dar nesuvokia savo pareigų tautai ir atsakomybės už ją. Dėl to nenustebkime, kad jaunimas spiečiasi į gruputes. Jiems svarbu būti draugijoje, kurioje kurie įsitikinimai arba susiformuoja visi naujas požiūris.

Studijos formuoja pasaulėžiūrą

Pasaulėžiūros formavimosi procesui daug įtakos turi ir studijos universitete. Mūsų tyrimas parodė, kad bestudijuojant kai kuriems jaunuoliams galutinai susiformuoja požiūris į politinius ir visuomeninius reiškinius, kitiems pakinta kai kurie įsitikinimai arba susiformuoja visi naujas požiūris.

Taigi studijos ir dalyvavimas universiteto visuomeniniame gyvenime sutampa su bendra asmenybės mąstymo evoliucija, ir tokiu būdu jaunas žmogus subręsta visapusiškai, t.y. susiformuoja savas požiūris į privatų ir visuomeninį žmogaus gyvenimą. Tyrimo rezultatai rodo, kad pradeda suvokti, kas sieja visuomenės narius, kokios yra jų teisės ir pareigos.

Kas gi dar be tėvų, artimų ir įtakingų asmenų bei laikmečio dvasios įtakos jauno žmogaus visuomeninį aktyvumą?

Tyrimai parodė, kad mažai reikšmės turi mokslas ar valstybės politinis gyvenimas (mokslas svarbą pažymėjo tik 13 proc. apklaustųjų, o šalies politinio gyvenimo – 7 proc.). Daug svarbesnis veiksnys yra materialinės gyvenimo sąlygos (73 proc.) ir iš dalies kultūra (7 proc.). Pastarieji veiksniai nurodė tik merginos.

Tad visuomenės gyvenimą ir vyriausybės vykdomą politiką jaunuolis vertina pagal jos realius rezultatus. Galima manyti, kad vyriausybės vykdomos politikos ir visuomeninio gyvenimo procesų traktavimas remiasi ir blaiviu gyvenimo suvokimu ir vertinimu pagal savo ateities perspektyvas.

Susumavus apklausos rezulta-

tus, paaiškėjo, kad tik 23-24 proc. apklaustųjų turi bendrą supratimą apie politinį valstybės mechanizmą. Taip pat nelabai vertinama savo kaip piliečio galia ir svarba demokratinėje šalyje. Pvz.: į klausimą „Ar paprastas žmogus iš esmės gali paveikti valdžios sprendimus?“, 69 proc. apklaustųjų atsakė neigiamai. Įdomu tai, kad atsakiusių nuomonė labai skiriasi priklausomai nuo lyties. Merginos įsitikinusios, kad iš dalies galima paveikti valdžios sprendimus (taip mano 72 proc. visų apklaustųjų merginų), o vyrai vienbalsiai neigia tokią galimybę.

Atsakymai į klausimą „Kokios yra efektyviausios valdžios kontrolės ir poveikio priemonės?“, buvo labai netikėti. Merginos nurodė referendumus (82 proc.), pasisakymus per televiziją (79 proc.) bei spaudą (12 proc.). Vaikinai įsitikinę, kad valdžią galima paveikti tik mitinguojant ir masiškai piketuojant (99 proc.). Visiškai neveiksmingomis priemonėmis yra laikomi susitikimai su deputatais. Jaunimas mano, kad atskiros individo galimybės paveikti valdžią yra mažos, tačiau visuomenės poveikis gali būti veiksmingas. Tačiau tuomet kodėl jaunimas nedalyvauja referendumuose, rinkimuose ir pan? Taigi, susimąstykime...

Merginos ir vaikinai vienbalsiai tvirtina (99 proc.), kad tarpusavio supratimo tarp valdžios ir visuomenės nėra. Tai traktuojama kaip silpniausioji valdžios mechanizmo pusė. Kitos silpnosios valdžios mechanizmo pusės yra šios: nepakankamas poveikio mechanizmas (27 proc.), nepakankamai atsižvelgiama į opozicijos kritiką (19 proc.), nepakankamai atsižvelgiama į masinės informacijos priemonių kritiką (12 proc.).

Jaunimo nuomone, valdžios teisingus sprendimus priima retai (merginų 83 proc., vaikų 87 proc.), taip pat retai priima sprendimus atsižvelgiant į tautos gerovę (taip mano 89 proc. merginų ir 99 proc. vaikų). Tai akivaizdžiai rodo, kad jauni žmonės netiki valdžią, nepasitiki ja ir nemano ją esant tautos gerovės kūrėja ir jos valios reiškėja. Įvertinus šiuos procentus, galime teigti, kad apklaustasis jaunimas visiškai nesorientuotas politikos labirintuose. Spaudos jėga visiškai nuvertinama ir tai yra keista, nes pastaroju metu būtent ji daugiausia atskleidė skandalų, korupcijos faktų ir t.t.

Labai svarbu ir džiugu tai, kad dauguma (98 proc.) jaunų žmonių tiki gyveną demokratinėje šalyje. Iš tyrimo paaiškėjo, kad nėra abejojama vyriausybės rinkimų demokratiškumu. Tai iš dalies prieštarauja teiginiai, kad valdžia nėra tautos valios reiškėja.

Kuo domisi studentai?

Apklaustųjų merginų ir vaikų nuomėjimose objektai skiriasi iš esmės. Skiriasi ir juos sąlygojanti vertybių sistema. Vaikinai išimtinai domisi tautiniais įvykiais, merginos greta to domisi psichologija, šeimos bei santuokos problemomis.

Na, o kaip žinome, domėjimosi objektai sąlygoja veiklos kryptį. Tad ką gi veikia Lietuvos jaunimas? Lietuvos socialinės ir ekonominės problemos užgožė vieną svarbesnių dalykų – rūpinimąsi šalies jaunimu. Pasigendama elementarių veiksmų, skatinančių jaunimą mokytis, o ne eiti į gatves. Trūksta švietimo apie narkotikų, alkoholio, nesaugaus sekso žalą ir t.t. Akivaizdu, kad kiekvienas iš mūsų darosi vis nesaugesnis. Užsienio šalyse naktinis gyvenimas tiesiog verda, o pas mus sutemus nieks nenori kelti kojos iš namų. Kai kas jaunuolių išsišokimus ar šokiruojant, gyvenimo būdą laiko saviraiškos ar protesto forma. Bet mano nuomone, tai sąlygoja visapimančios niveliacijos procesas, griuvus senajai sistemai. Finansavimo stoka neleidžia suburti jaunimo į tam tikrus klubus ar draugas. Vyriausybė nesiskiria reikalingų sumų aukštesioms mokykloms, mūsų Alma Mater. Jos patios vos suduria galą su galu, negali pakankamai skatinti studentiškos veiklos. Žinoma, neneigiu, kad yra klubų, trokštančių kažką daryti, veikti. Tačiau jų ratas yra apgailėtina mažas, norint išjudinti visuotinį sąstingį. Esami renginiai – tai dažniausiai koncertai ar diskotekos, absoliučiai nieko neduodantys asmenybės tobulėjimui. Dvasinis gyvenimas ir jį lydinti vertybės yra stumiamos į antrą planą, užleidamos vieta materialinei gerovei. Pagaliau didžioji dauguma jaunimo neturi jokių aspiracijų tobulinti save visapusiškai, tuo įgyjant neįkainojamą patirtį. Pagalvokit, ką mes turėsime iš šios daugumos? Seimo narius? Prezidentą? Abejoju, ar taip bus. Jei brandos aštrėje jaunimas nėra skatinamas veikti, siekti, tai subrendusiam žmogui vargu ar toks poreikis atsirastų. Įprantama prie rutinos, neieškant įvairesnių gyvenimo formų ir būdų. Nenorima išeiti už savo tinginystės ar trumparegiškumo ribų. Ar juos domina teatras, rimta muzika, menas apskritai? Norėčiau klysti, bet negaliu nepastebėti bendros sustabarėjimo, gal net sumaterialėjimo tendencijos. Todėl norėčiau priminti visiems: atsigręžkime į juos ir pažūrėkime, neniekinkime ir neuzjauškime, o paprasčiausiai kalbėkime ir suprasime. Tautos likimas priklauso nuo tų, kurie po Jūsų – ponai senjorai...

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS
(VEDMAI) – PATARSYMAI
Turku Chicago miesto leidimą.
Dirbu užmiesy, dirbu greitai,
gautuotis ir sąžiningai.
773-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Auksė
S. Kene kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 W. West 95th Street
Tel. (708) 434-8854
(312) 581-8854

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių
apkalimai (siding): medžio,
aluminium ir kt. Turu darbo
draudimą. R. Jankauskas,
tel. 708-688-2858

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS, SALDYTUVUS,
SILDYMO SISTEMAS,
VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. Dechy
Tel. 773-585-8824

IEŠKO DARBO

Moteris ieško bet kokio
darbo. Gali prižiūrėti
vaikus, senelius
ir gyventi kartu.
Skambinti: 954-941-3777

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**

**RE/MAX
REALTORS**
(773) 586-5869
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ir parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įkainavimas
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pateikiame nuolaidas

CHRYSLER KMECH REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4345 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionali, sąžiningai ir asmeniškai patarėms. Įkainavimas
velni.

LIETUVIŲ TAUTOS SOVIETINIS NAIKINIMAS

Arvydas Anušauskas

Pratarinėje rašoma: „Tai, kas pasakojama šioje knygoje, yra pagrįsta Lietuvoje ir Rusijoje rastais archyviniais dokumentais, liudytojų prisiminimais ir naujausiomis mokslo studijomis“.

Išleido Lietuvių tautinis kultūros fondas, Chicago 1996; 494 psl., kieti viršeliai.

Kaina su persiuntimu JAV \$18.48.

P.S. Illinois gyventojai dar prideda valstybės mokesčio 8.75% (\$1.32). Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

Pranas Zundė KAZYS BIZAUSKAS

1893-1941

Dviejų tomų monografija. I t. - 323 psl., II t. - 430 psl.
Plačiai aprašoma K. Bizausko gyvenimas ir veikla
diplomatinėje tarnyboje. Gaunama DRAUGE.

Papigintai — 6 dol. už knygą

Su persiuntimu — 8 dol.

Illinois valstijos gyv. prideda „State sales tax“ - 0.53 dol.

V. Baravykas ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS

Redagavo a. Laučka ir A. Dantaitė

Apie 30,000 žodžių ir posakių. 590 psl.
Gaunamas DRAUGE. Kaina-20 dol.

Su persiuntimu 22.50

Illinois gyv. prideda State sale tax 1.75 dol.

Vilius Pėteraitis LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAS ŽODYNAS

Apie 30,000 žodžių. 579 psl.

Gaunamas DRAUGE. Kaina-20 dol.
Su persiuntimu 22.50

Illinois gyv. prideda State sale tax 1.75 dol.

**Auka „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuviškos laidos ateities kartoms.**

DRAUGAS FOUNDATION

4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

Vienas „Žiburėlio“ mokyklėlis „žiburėliukų“, Tomas Slapys jau mokosi šeimai rinkauti — turbūt iš jo išaugs modernus vyras, kurio nebaido joks darbas.

MIŠKININKAS – LIETUVOS VAIDILA

Vincas Žemaitis.

Vaidilos buvo prieškritiškos lietuvių tikybos kunigai-žyniai, tautos žadintojai, šaukliai. Gyveno miškuose, kur atūolu pavėsyje degė amžinoji ugnis, saugojama vaidilūčių. Lietuva tuomet buvo beveik visa apaugusi miškais, kurie teikė žmonėms maistą, ap- rangą, pastogę ir apsaugą nuo pavojingų kaimynų. Dabar vos trečdalis Lietuvos ploto apaugęs mišku.

Seniai užgeso „amžinoji ugnis“, išnyko žyniai ir vaidilos. Atsirado nauji tautos žadintojai, šaukliai – rašytojai, poetai, muzikai, spauda, organizacijos. Tačiau tikro senovės vaidilos dvasia vis dar laikosi Lietuvos girios ir jautrūs žmonės, ypač girias mylintys miškininkai, jų aiškiai jaučia, nes girios jiems yra šventovė.

Vienas tokių miškininkų bu- vo Vincas Žemaitis. Jis buvo, Vokietijoje mokslus baigęs miškų inžinierius, Kazlų Rūdos miškų urėdas ir Suvalkijos miškų revizorius. Jis labai mylėjo girias. Kartą mane paklausė: „Ką jauti, įėjęs giliai į mišką?“ Atsakiau: „Jaučiu lyg būčiau paslaptingoj, užburtoj vietovėje, kur medžiai – gyvos būtybės, kurios žiūri ir kalbasi tarp savęs“. Jis atsakė: „Aš ir- gi taip pat jaučiuosi, ir net da- giau – lyg būčiau didingoj šven- tovėje, kur patys Dievas gyvena“.

Vincas Žemaitis miškų tvar- kyme įnešė daug naujovių. Jis buvo mokslininkas, tyrinėtojas, dirbo su entuziazmu ir meile, nes mylėjo ne tik girias, bet ir Lietuvą. 1944 metais, komunis- tams pakartotinai užgrobiant Lietuvą, apie 200 miškininkų pasitraukė į Vakarų, nes buvo sąrašuose išvežimui į Sibirį ar sunaikinimui.

LIETUVIAI AMERIKIEČIŲ...

(Atkelta iš 3 psl.)

Koks gi yra miškininkystės praktikavimas Amerikoje? Daugiau pažįstu savo bendrovės miškininkų darbą. Jų pagrindinis darbas: pristatyti pakankamai me- dienos dideliame bendrovės popieriaus ir celiuliozės fab- rikui (2,000 tonų popieriaus ir diena, 2,500 darbuotojų). Turi sudaryti medienos atsargas, kad jos nepribruktų po didesniųjų liūčių ar sniego pūgų ir dėl to neturėtų užsidaryti fabrikas. Medieną pristato kontraktoriai, tu- ri sunkiąją mašiną miškų kirtimui. Su jais sudaromos sutartys. Patys miškininkai prie miško kir- timo darbų beveik nedalyvauja. Išakyrus vieną miš- kininką, kuris daugiausiai rūpinasi neapaugusių plotų apodininu spygliuočiais, kiti yra tik paprasti me- dienos supirkėtojai. Tikrieji miškininkai yra kon- traktoriai, kurie nėra miškininkystės specialistai, dažnai net vidurinės mokyklos nebaigę. Miškams nėra miškotvarkos planų; kerta, kai fabrikui reikia medienos. Vartojami tik plyni kirtimai. Geriausi rąstai tenka lentpjūvėms, prastesni popieriaus gamybai, o patys kreivieji ir su supuvusiais kamienais medžiai paliekami toliau augti, kol juos vėjai nugriauša. Tada juos suėda termantai. Šekos, krūmai jauni, dažnai mašinų aplaužyti, medeliai ir gerai dar neužaugę medžiai paliekami. Po iškirtimo miškas atrodo kaip karo laukas. Pavyzdžiui, kai iškirtimo mano 20 akrų pasienio miško, į tą plotą negalėjau įeiti kokių 8 metus, kol supuvo šakos ir įvairios medžių liekanos. Buvo tikros džiunglės. Štai ir modernioji, pažangioji Amerikos miškininkystė, apie kurią man pasakojo Syracuse universiteto miškininkystės profesorius, tvirtindami, kad aš, išsimokslinęs atsilikusioje Europoje, nesu jai kvalifikuotas! Su trupučiu medynų auklėjimo ten dabar auga gan gražūs miškai, daugiausia klevai, kurie anksčiau buvo užgožti didesniųjų medžių. Ypač jie gražiai atrodo rudenį, kada pasikeičia lapų spalvos. Gal kurią dieną, kai miškas dar pauga, pasikviesiu kolegas amerikiečius miškininkus ir jiems parodysiu, kaip au- gina mišką Lietuvoje.

(Pabaiga)

LIŪDESIO KADDISH

Atsiveikinta su Normanu Buršteinu

Rabinas Stern, emeritus, ne- krolego sausio 24-tos dienos ryte sakė: „Normanas buvo gimęs jo numylėtoji Lietuvoje, mieste, kur žmonės buvo palankūs zionistų judėjimui“. Buvo sukalbėta 15-ta ir 23-ta psalmė.

Normanas Buršteinas buvo didelis ir dosnus lietuvių organizacijų rėmėjas. Jis buvo rėmėjas „Lietuviai televizijoje“, programos, Čikagos Lietuvių operos, Lietuvos Vyčių, Jauni- mo centro, tautininkų ir daug, daug kitų organizacijų – gerbė- jas ir pritarėjas. Jis buvo didelis gerbėjas prezidento Antano Smetonos. Dažnai dalyvaudavo lietuvių vakariene, kopcer- tuose ir kituose renginiuose.

Rabinas Stern pasakojo, kaip, Kauno žydai, suvaryti į didelius vežimus, buvo išvežti į Dachau, jų tarpe ir Normanas 5 broliai ir seserys, kur jie buvo nužudyti. Šeimoje buvo 8 vaikai. Nor- manas pabėgo. (Nebuvo pasaky- ta, kada ir kaip, bet yra faktas, kad jį išgelbėjo lietuvių šeima. Apie tą įvykį bus plačiau para- šyta Viktorijos Sakaitės knygo- je. Sakaitė dirba Vilniuje žydų muziejuje ir buvo Čikagoje pe- reitą vasarą rinkti žinių apie lietuvių, kurie gelbėjo žydus.

Ji turėjo pasikalbėjimą su Buršteinu).

Buršteinas pabėgo į Izraelį, kur turėjo giminių. Ten būda- mas, sužinojo, kad jo numylėta jauna žmona Sofija Telskaitė yra gyva Vokietijoje. Jie susituokė Kaune ir buvo vedę 53 metus. Jis grįžo į Vokietiją, ir ją susirado. Abu kartu su lietuvių banga atvyko į Ameri- ką 1950 metais.

Kaune Buršteinas išmoko kai- lininkystės amatą. Atvykęs į Čikagą, savo amato negalėjo pradėti iš karto. Jis pardavinėjo kalbaraiščius, eidamas nuo du- rų iki durų. Gimė du vaikai, reikėjo dirbti, o be kalbos buvo sunku. Pradėjo darba pas vieną kailininką, įsidirbo iki to laiko, kad pats galėjo atsidaryti savo prekybą miesto centre, Wabash gatvėje, per vieną gatvę nuo Marshall Field parduotuvės. Ne viena lietuvių buvo jo klientė.

Buršteinas buvo kviečiami į lietuvių šeimos šventes, o lietu- vių šeimos dalyvaudavo jų še- mos šventėse.

Čikagos miesto šiaurėje yra lietuvių žydų organizacija, lie- tuviškai kalbančių, daugiausia pabėgusių iš Kauno, kurie ne- pateko į nacių pinkles ir išven- gė Dachau koncentracijos sto-

vyklos. Jų pražilusios galvos su juodomis jarmulkomis puošė koply- čią, kur uždaram, mediniame, kukliame karste ilsėjosi Burš- teinas, į Anapus nusinešdamas šeimos žiaurių prisiminimų iš jaunystės dienų įvykius. Buvo palaidotas Shalom Memorial Park kapinėse.

Rabinas Stern, emeritus, buvo geras Buršteino draugas. Jis sutuokė sūnų ir dukrą. Stern pasakojo, kaip sinagogai pri- klausantys žmonės išgyveno, sužinojo, kad Skokie miestelyje leidimo demonstruoti prašė na- cių antisemitų grupė. Žydai bandė kovoti prieš tas demon- stracijas, bet pralaimėjo. Vis tiek antisemitai neatvyko, bet jų vietoj atsirado žydų studentų komunistų grupė su komunistų pjautuvu ir kūju pažymėta raudona vėliava. Jie tą vėliavą norėjo iškelti ant stiebo. Buršteinas puolė, griebė tą vėliavą iš tų studentų ir visa jėga ją plėšė. Įvyko mažos kautynės ir demonstrantai buvo suimti.

Be žmonos, Normanas liūdi sū- naus Lee šeima su dviem duk- rom ir duktė Toby su sūnum ir dukra. Vaikaitis labai apgaile- tavo, kad Papa negalės dalyvau- ti jo Bar Mitzvah šventėje, ren- gamoje Izraelyje šią vasarą. Normanas sesuo gyvena Izrael- yje ir buvo atvykusi į laidotuves. Shalom Normanai.

Pranė Štutienė

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1997 m. vasario mėn. 13 d.

A.†A. LIUCIJA STASIŪNIENĖ

Gyveno Lietuvoje, Vilniuje, anksčiau Chicagoje, Mar- quette Parko apylinkėje.

Mirė 1997 m. vasario 1 d., sulaukusi 96 metų.

Gimė Lietuvoje, Aukštaitijoje. Amerikoje išgyveno 45 m. Nuliūdę liko: sūnus Linas Janulionis, mirtį Lionė, dukra Vita Gasparienė; anūkai: Gediminas ir Vytautas Gasparai. Velionė buvo palaidota Kaune, Aukštiosios Panemunės kapinėse.

Nuliūdusi šeima.

Gerbiamai ir brangiai „Skautų Aido“ talkininkei, istorikei

DR. VANDAI DAUGIRDAITEI SRUOGIENEI

mirus, nuodirdžią užuojautą reiškiamo ir liūdime kar- tu su sese Pelėda DALIA SRUOGAITE.

Janina Mikutaitienė
Halina Plautinaitienė
Nijolė Užubalienė

Mylimai Motinai ir Močiutei
A.†A.

DR. VANDAI SRUOGIENEI

mirus, dukterį DALIA, vaikaitis AUŠRINĖ ir ALGI, provaikaitę ALINĄ ir kitus gimines nuodirdžiai už- jautiamo ir kartu liūdime.

Algimanto Mackaus knygu leidimo fondas
Santara-Sviesa

Prof. dr. VANDAI DAUGIRDAITEI SRUOGIENEI

iškeliavus Anapilin, jos dukrai DALIAI ir jos šeimai nuodirdžią užuojautą reiškia

„Margučio II“ valdyba

A.†A. STEFANIJAI LEŠKIENEI

baigus žemiškąją kelionę, reiškiamo nuodirdžią užuojautą jos sūnams GEDIMINUI, ALGIUI ir jų šeimų nariams ir su jais liūdime.

Marija Prathelienė ir duktė Irena

A.†A. POVILUI ŽUMBACIUI

mirus, dukron: DANGUOLEI PASKIENEI, IRENAI PABEDINSKIENEI, sūnui adv. POVILUI ŽUMBA- KIUI, jų šeimoms ir giminėms širdingą užuojautą reiškia

Dalia ir Saulius Acalinai
Birutė A. Vindašienė
Irena ir Liūdas Kirkei

PADĖKA A.†A. JONAS VALYS

Gyveno Woodstock, CT, buvo pašauktas Amžinybėn 8 m. sausio 21 d. ir palaidotas Marijos Nekalto Prasidėjimo sesu- lių vienuolyne Daugaus Vartų kapinėse sausio 24 d.

Dėkojame kun. Antanui Dūkavičiui už prielaidinį dva- sinį patarnavimą velionui, būdinių ir laidotuvių, su šv. Mi- šiomis, apeigų; kun. Rapolui Krasiuskui už konsolideravimą šv. Mišių ir būdines bei laidotuvių dalyvavimą; vienuolyn, vienuolyns ir Matuliočio namuose, seselėms už būdines ir laidotuvių dalyvavimą, palaidotuvių pabėdavimą ir pastų paruošimą; apylinkės lietuviams už būdines ir laidotuvių dalyvavimą; dr. Juozui Krasiuskui už šūdies prie velionio kape, primenant mirusio meilę ir pagalbą teikimą artimui bei rėmimą lietuvišką reiklą, ir už šakas šv. Mišiomis už mirusį.

Dėkojame visiems už pagalbą ir pagūdą netekus mums brangaus žmogaus.

Nuliūdę: žmona Janė, sūnūs Pranė ir Juozas su šeima.

Koplyčia ant Birutės kalno Palangoje.

Nuotr. Juozo Polio

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Šv. Mišios už a.a. miškininką Vincą Žemaitį, mirusį 1983 m. vasario 15 d., bus aukojamos Jėzuitų koplyčioje šeštadienį, vasario 15 d., 8:30 val. r. Visi buvusieji Lietuvos miškininkai ir pažinuosieji V. Žemaitį kviečiami dalyvauti. Prisiminimą rengia Lietuvos Miškininkų išeivijoje sąjungos valdyba.

Kaip jau buvo rašyta „Drauge“, senatorius Dick Durbin š.m. vasario 14-22 d. lankysis Lietuvoje. Dalis to apsilankymo tikslo yra asmeniška—pamatyti Jurbarką, kuriame gimė jo mama, susitikti su giminėmis; dalis — susidaryti tikslesnį vaizdą apie dabartinę Lietuvos karšto vidaus padėtį, išrinkus naują, demokratine vyriausybę, kurioje daug įtakos turi jo asmeniškas draugas prof. Vytautas Landsbergis.

Su senatorium kartu į Lietuvą (jo kvietimu) vyksa Lithuanian Mercy Lift pirmininkas Jurgis Lendraitis, adv. Rimas Domanskis ir Stasys Balzekas, Jr.

Jau daug ateitininkų ir jų draugų atsiliopė į Ateitininkų federacijos fondo kvietimą dalyvauti vėjau vakarieneje kovo 1 d., šeštadienį, 5 val. vak. pasivažišimas, o 6 val. vak. vakariene ir meninė programa. Renginyje vyks Ateitininkų namuose, 12690 Archer Ave, Lemont. Rengimo komiteto pirm. dr. Petras Kisielius ir visi komiteto nariai darbuojasi, kad viskas kuo geriausiai pavyktų. Jei dar nepranešėte Elvyrai Narutienei (tel. 708-422-8863) apie dalyvavimą, padarykite tai šiandien. Visi ateitininkai bei jų draugai kviečiami atsilankyti arba bent auka paremti šį svarbų vėjų padėti užsienio ir Lietuvos ateitininkams.

LB Brighton Parko apylinkės valdyba rengia Vasario 16-tosios minėjimą vasario 23 d., sekmadienį. Iškilmes bus pradėtos šv. Mišiomis Nekalto M. Marijos Prasiidėjimo bažnyčioje, akademine ir menine dalis vyks parapijos mokyklos salėje. Prakalbą pasakys plk. Donatas Skucas, meninę programą atliks tautinių šokių ansamblis „Spindulys“, vadovaujamas Rasos Poskočimienės, ir parapijos choras, vad. Algimanto Barniško. Čikagos ir apylinkių lietuvių maloniai kviečia minėjime dalyvauti Brighton Parko LB apylinkės valdyba.

Vaiukučių pirmoji Komunija Palaimintojo Jurgio Matulaitis misijoje vyks šeštadienį, gegužės 31 d.

Vija Lietuvninkaitė, „Žiburėlio“ lietuviškos Montessori mokyklėlės auklėtinė.

Nuotr. Lydos Budrienės

Dar žiema nepasibaigė, dar, be abejo, bus daug snieguotų dienų. Žiema yra ne vien vargas, bet ir malonumai. Jeigu kas mėgsta žiemos sportą, verta atsiminti, kad nereikia važiuoti šimtus mylių nuo Čikagos pasimėgauti žiemiškais malonumais. Galbūt daug naujai atvykusiųjų nežino, kad valdiškame apylinkės miškelyje, vadinamame Swallow Cliff Woods (prie Illinois 83 kelio, tik truputį į vakarus nuo LaGrange Road), yra įtaisyti „toboggan“ rogučių nusileidimo ir pakalnę takai. Kai iškrinta bent 4 coliai sniego, galima šiais takais pasinaudoti ir nerti į pakalnę nuo 90 pėdų aukščio kalno. Swallow Cliff Woods „toboggan trail“ atidarytas kasdien, nuo 10 val. r. iki 10 val. vak., galima išsinuomoti specialias roges (3 dol.), yra ir 1 dol. mokestis už pasinaudojimą šiuo malonumu. Maždaug 1930-tajame dešimtmetyje nuo šio kalniuko buvo manyta įtaisyti slidininkams pramogą, bet projektas nepavyko. Geriau pasisekė, kai padarytas rogučių kelias. Norintiems daugiau informacijų, jos teikiamos tel. 708-366-9420.

Robert Kazan.

IŠRINKTAS Į BANKO DIREKTORIŲ TARYBĄ

Malonu pranešti „Draugo“ skaitytojams, kad dr. Robert P. Kazan buvo išrinktas į banko Direktorių tarybą. Šiuo metu Robert P. Kazan, M.D. praktikuoja West Suburban Neurological Associates, Hinsdale.

Dr. Kazan gavo medicinos daktaro laipenį Loyola Stritch School of Medicine ir atliko rezidenciją smegenų ligų chirurgijoje Mayo klinikoje. Jis yra buvusio bendrovės prezidento Peter Kazan (Kazanausko) sūnus.

Originaliai suorganizuota kaip Simano Daukanto Statymo ir paskolų bendrovė, vėliau buvo pavadinta Mutual Federal Savings, kai buvo inkorporuota valdžios įstaigoje, maždaug prieš 60 metų.

Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, patarnauja finansiniuose reikaluose Čikagos ir apylinkių Amerikos lietuviams per paskutinius 92 metus.

Čikagos ir apylinkių Nekaltai Pradėtosios M. Marijos seselių rėmėjai, minėjė pal. arkivysk. Jurgio Matulaitis 70-tąsias mirties metines š.m. sausio 26 d. Iš kairės: ses. Stasė, Juozas Polikaitis, ses. Daiva Kuzmickaitė, dr. Arvydas Zygas, kun. Jonas Kuzinskas, ses. Palmyra ir Izabelė Stontienė.

Nuotr. Zigmo Degučio

Sekmadienį, vasario 16 d., ruošiamas didysis Vasario 16-tosios minėjimas. Rengia ALTas. Pradėdama 10 val. r. vėliavų pakėlimu Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje aikštėje, vadovaujant Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadovybei A. Paukštei ir J. Gurevičiui, o taip pat ir kitoms šaulių kuopoms bei ramovėnams.

Pamaldos vyks šia tvarka: 10:30 val. r. — Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje; 10:30 val. r. — Teviškės parapijoje; 11 val. r. — Ziono parapijoje.

2 val. p.p. iškilmės Maria aukštesniosios mokyklos salėje. Atidarymas — ALT'o Čikagos skyriaus pirm. M. Marcinkienė, vėliavų inešimą tvarko Darius ir Girėno bei Don Varno postai; invokaciją kalbės vysk. Hansas Dumpys; pagrindinė paskaita — Indiana universiteto politinių mokslų prof. Julius Šmulskis.

Meninė programą atliks „Grandies“ tautinių šokių ansamblis ir sol. Audronė Gaiziūnienė. Visa lietuviškoji visuomenė raginama minėjime dalyvauti.

Lemonto apylinkės LB taryba ruošia Lietuvos Nepriklausomybės šventės paminėjimą vasario 16 d., sekmadienį, pradėdant 11 val. Mišiomis ir koncertu, o 12:30 val. p.p. — pietūs Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje.

Priešvėlykinis susikaupimas Pal. Jurgio Matulaitis misijoje Lemonte ruošiamas kovo 17-19 d. Jam vadovaus Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Gintaras Vitkus, SJ.

Pradžios penktadienį, vasario 7 d., prasidėjo kinietiški Naujieji metai — jau 4695-tieji. Kadangi Čikagoje gyvena daugiau kiniečių kaip bet kur kitur Amerikos Vidurio vakaruose, buvo ruošiami paradai ir kitoki šventiniai renginiai. Pagal kiniečių kalendorių, prasidėjo Jaučio metai. Mat kiekvienais metais yra suskirstyti į 12 ženklų, pradedant Žiurkės, tuomet Jaučio, Tigro, Kiškio, Smako, Gyvatės, Arklės, Avies, Beždžionės, Gaidžio, Šuns ir Kiaulės. Kaip ir kitų žinomuose Zodiako ženkluose, to gyvulio ar žvėries ženklų pažymėtuose metuose gimęs žmogus turi savitas būdo ypatybes ir jo gyvenimas klostosi tam tikra linkme.

„Dainų dainelės“ — taip vadinasi L.M.A. „Dainavos“ ansamblio koncertas, kuris įvyks kovo 9 d., sekmadienį, 3 val. po pietų, Jaunimo centre. Visuomenė kviečiama dalyvauti, parengti JC ir išgirsti lietuviškas dainas.

„NORIU BŪTI KRISTAUS SEKĖJU“

Nekaltai Pradėtosios Marijos (Putnamo) seserų rėmėjos, kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet suruošė pal. arkivyskupo Jurgio Matulaitis 70 metų mirties metines. Minėjimas įvyko 1997 m. sausio 26 d. Jis prasidėjo šv. Mišiomis Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Šv. Mišias aukėjo kun. Pranas Kelpšas, o pamokslą pasakė kun. V. Mikolaitis. Jis savo pamokslė išryškino mintį, kad Dievas visus kviečia ir teikia malonių sekti Kristų. Tarp daugelių pašauktųjų ir sekėjų buvo ir mūsų pal. J. Matulaitis, kuris atsiliopė į Viešpaties kvietimą Jam tarnauti.

Parapijos salėje vyko minėjimas. Sceną puošė arkivyskupo Jurgio Matulaitis portretas papuoštas Izabelės Stontienės, žvakėmis ir gėlėmis. Palaimintasis j mus žiūrėjo ramiai ir giedriu žvilgsniu.

Rėmėjų pirmininkė Julija Smilgienė padėjo visiems atsilankiusiems. Ji pakvietė kun. Mikolaitį kalbėti maldą prieš bendras vaišes, kurias sunesė pačios rėmėjos ir Ankų kepyklos deka.

Sesėlė Daiva Kuzmickaitė, atvykusi iš Lietuvos, pirmiausia padėjo rėmėjoms ir rėmėjams už visokeriopą paramą ateitininkijai ir seselėms.

Nors jau praėjo 70 metų nuo pal. arkivyskupo Jurgio Matulaitis mirties, tačiau vis užtenka minčių apie jį kalbėti. Sesėlė Daiva pažvelgė į palaimintąjį iš socialinės jo veiklos Bažnyčioje ir Lietuvoje. Arkivyskupas gyveno tokiais suirutės laikais, panašiais į šiandieninę Lietuvą. Tada Lietuvą spaudė carai, o pal. Jurgi Matulaitis asmeninės bėdos. Vykystė jo nelepino, jis patyrė fizinis ir dvasinius skausmus. Būdamas jaunas vaikas, anksti neteko tėvų, užpuolė kaulo džiūvos liga. Nors jis buvo labai gabus, bet vis reikėjo pertraukti studijas, jeigu ne dėl ligos, tai dėl piniginių trūkumų. Būdamas 28 m., baigė mokslus aukso medaliu ir buvo paskirtas profesoriumi, tačiau dėl sveikatos pagerinimo turėjo išvykti į Šveicariją. Gydydamasis jis kartu studijavo. Iš ten rašė, kad jis tlia negyvena, bet vegetuoja.

Pal. Matulaitis vertino ir domėjosi pasaulio įvykiais. Sesėlė Daiva sakė, kad jis ypač rūpinosi socialiniais reikalais. Jam rūpėjo, kad visur būtų tvarkoma krikščioniškais principais. Jis vienojo darbininkus į organizacijas, ruošė kursus, rašė straipsnius ekonominiams klausimais. Arkivyskupas kalbėjo ramiai, su meile artimui, ne vien protui, bet ir širdžiai. Jis stengėsi būti teisingas tautybių reikaluose, nes vyskupasdamas Vilniuje turėjo tvarkyti reikalus

ir bendrauti su įvairių tautybių žmonėmis.

Palaimintasis Jurgis paruošė Lietuvos vyskupijų planą ir surado joms vyskopus. Pats atsisakęs Vilniaus vyskupijos pareigų, jis išvyko į Romą. Čia jis rūpinosi Vatikano ir Lietuvos konkordato paruošimu. Bet arkivyskupas netikėtai apšalė šį pasaulį po apendicito operacijos komplikacijų, neužbaigęs savo užsimojimų planų.

Po seselės Kuzmickaitės žodžio, sesėlė Stasė parodė skaidrių pynę „Bučiuoju Tavo Apvaizdos ranką“. Skaidrėse matėme gamtos vaizdus, sodybą, kur pal. Jurgis augo, lakstė, vaikščiojo; Marijampolės bažnyčią, kur jis yra palaidotas. Kiekvienai skaidrei seselė Stasė paskaitė pritaikytą tekstą iš paties palaimintojo raštų. Vyskupas rašė, kad žemė — ne rojus, o žmonės — ne angelai, be kryžių negyvensi, tad juos reikia nešti kantriai.

Paskutinėse skaidrėse matėme vaizdus iš arkivyskupo Matulaitis vizito po Amerikos lietuvių telkinius ir parapijas. Skaidrių pynę baigėsi vaizdas iš 1987 m. Romoje, kur arkivyskupas Matulaitis buvo iškilmingai paskelbtas palaimintuoju. Sesėlė Stasė užbaigė šia mintimi: „Pal. arkivyskupas Jurgis Matulaitis buvo ramus, šventas žmogus, jis troško kaip žvakė sudegti ir likti nežinomas Dievo valios įrankis, tačiau, kaip tos žvakės kibirkštys, jis ir šiandien tebešviečia Katalikų Bažnyčiai bei savo tautai“.

Saulė Jautokaite

Ses. Daiva Kuzmickaitė.

Tarp mūsų kalbant

DAR KARTĄ APIE DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLĄ

Gereja padėtis ir lyg nebėra reikalo per daug nusiminti. Taip aš anądien pagalvojau, dar karą atėjus į parką, pasižiūrėti Dariaus-Girėno paminklo. Va, dar taip neseniai (sausio 1 d.) teko piktintis neklaudų vandalizmo reikšmėmis, o dabar, tarytum burtininkui pamojus lazdele, neliko nei žymės grafiti vadinamų terlonių. Nežinia, kas nuvalė ir kam reikėtų padėkoti. Žinoma, terlonių nuvalymui nepakako mazgotės ir kibiro vandens. Gal, sakau, ir mano pagraudenimai radijo laidomis bei laikraščio puslapiuose turėjo šios tokios įtakos? Gal visa tai vienokiu ar kitoku būdu pasiekė Chicago Park District vadovybės ausis? Tačiau ne taip jau svarbu, kas nuvalė, kaip nuvalė ir pagaliau, kas turėjo įtakos. Svarbu, kad prie California Avenue ir Marquette Road sankryžos stovintis paminklas yra švarus ir nebėra paženklinamas terlonėmis bei nešvankiais išsireikšimais. Dabar jau nebebus sarmata nuvesti svečius atvykusius iš Lietuvos ar iš kur nors kitur, ir jiems parodyti Amerikos lietuvių pastangų vaisius. Ką ir kalbėti, Dariaus-Girėno paminklas yra lietuvių turistų labiausiai mėgstama vieta.

Labai gerai, kad kas nors ėmė ir nuvalė paminklą. Vienok, to lyg ir nebūtų gana. Būtina pasirūpinti ir paminklo atnaujinimu. Kaip jau „Draugo“ dienraščio sausio 15 d. laidoje buvo rašyta — paminklą sleigia senatvės našta. Atrodo, kad atėjo laikas šauktis žinovų (geriau išmanančių) pagalbos. Reikėtų kreiptis ir mūsų architektus, inžinierius bei statybininkus. Rašančiojo nuomone, pirmiausiai reikėtų atlikti nuodugnų paminklo apžiūrėjimą — patikrinimą ir padaryti atitinkamas išvadas.

Paskui reikėtų kreiptis į miesto valdžios įstaigas. Be abejo, atnaujinimo darbai pareikalaus piniginių išlaidų ir vargu ar valdžia parodytų norą jas padengti. Yra žinoma, kad paminklą suprojektavo archit. V. Koncavičius. Paminklas buvo pastatytas lietuvių pastangomis, lietuvių lėšomis. Žemė, ant kurios stovi paminklas, yra Chicago Park District nuosavybė.

Atlanto nugalėtojams Stepovui Dariaui ir Stasiui Girėnui pagerbti paminklas buvo atidengtas 1935 m. liepos 28 d. Paminklą pašventino vysk. Teo-

filius Matulionis. Iškilmėse dalyvavo tūkstantčiai žmonių. Paminklo statybai buvo išleista 11,450 dol. Iškilmių dieną buvo surinkta 1,165.78 dol. Anų laikų mastu, tai nešios pinigų sumos.

Dariaus-Girėno paminklo statybos komitetui vadovavo adv. R. Vasiliauskas. Deja, nei pirmininko, nei to komiteto narių nebėra gyvųjų tarpe. Jiems priklauso mūsų pagarba. O mums, gyviesiems, atrodo, būtų pareiga pasirūpinti tolimesniu paminklo likimu. Gal, sakau, reikėtų laikinai atidėti vieną ar kitą „transatlantinio“ pobūdžio užsimojimą ir surasti laiko paminklų pasirūpinti? Gal, ko gero, reikėtų imtis pastangų paminklo globos komitetą sudaryti? Dievaži, rašantis neturi jokio noro pamokslauti ir patarinėti. Jis tik trokšta paminklui, jei šiuo atveju taip galima išsireikšti, ilgiausią metų. Drįstiau teigti, kad, pasirūpinę paminklo likimu, galėsime jaustis atlikę ne tik tautinę, bet ir krikščionišką pareigą.

Rašantis tikriausiai niekuomet nepamirš vieno nutikimo vienoje Amerikos lituanistinėje mokykloje: mokytojai paprašius išvardinti vieną kitą Lietuvos didįjį kunigaikštį, vienas mokinukas pakėlęs ranką pasakė — Darius ir Girėnas.

Senoji lietuvių atvykusių karta rėmė Dariaus ir Girėno akrydį, o, jiems žūvus, nepagalavę triušio bei lėšų paminklų pastatymui. Gal nebus per daug didelė užduotis, neaplenkiant senųjų lietuvių bei jų atžalynų, vėliau ir vėliausiai ir JAV atvykusiems lietuviams pasirūpinti paminklo globa?

Petras Petrutis

Skelbimai

x Gary, IN Šv. Kazimiero parapijoje bus rengiamas Vasario Sešioliktosios minėjimas, sekmadienį, vasario 16 d. 12:30 v. p.p. po paskutinių šv. Mišių. Bus programa ir vaišės. Rengia ALTAS.

x TRANSPAK praneša: „Lietuvai per metus vienam kreditui išlaikyti skiriama vidutiniškai 10 tūkst. 200 lt., vidutinio ūgio kareiviui (iki 1 m, 93 cm) kareiviui per dieną skiriama 9.80 lt., o aukštaūgiui (per 1 m 93 cm) — 11.70 lt. maist piniginių“. Pinigai, slunčiai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60639, tel. 773-838-1050.

(sk)

x Julius G. Vilčiauskas, Waterbury CT, Jonas ir Diana Marcinka, Lighthouse Point Fl ir Mrs. L. O'Donnell, Brea CA yra nauji našlaičių rėmėjai atsiuntę po \$150 — metinį našlaičių globos mokestį. Dekojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60639.

(sk)

x A. A. Marytės Daileidienės atminimui Zigmas Daileidė paskojo \$200 Lithuanian Mercy Lift. Laima ir Algis Jurkūnai paskojo \$25. Nuširdžiai dėkojame už aukas ir reikšiamą gilią užuojautą šeimai.

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priemonėmis nuosimčiams. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (312) 847-7747.

(sk)